

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

— ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ —

ΕΤΟΣ Ζ'.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ἀπριλίου 1904.

ΑΡΙΘ. 8.

ΓΡΑΦΕΙΑ	ΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑΙ	Διευθυντής καὶ ἐκδότης
Ὁδὸς Μπουμπουλίνας	Διὰ τὸ Ἐξωτερικόν Φρ. 20.	ΧΡ. ΚΟΝΤΑΞΑΚΗΣ
Ἀριθ. 34.	» τὴν Ἑλλάδα » 20.	
	Διὰ τοὺς προπληρόνοντας δρ. 15	
	Ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Ἀμερικῇ . . . 25.	

Ἐπιμελητὴς τῆς Συντάξεως ΚΩΝΣΤ. ΛΥΚΟΡΤΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ Κύπρος καὶ ἡ ἑνωσις αὐτῆς μετὰ τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ Κ. Ν. Μανιάκη, ἀντισταγγελέως τοῦ Ἀρείου Πάγου. — Περὶ φυλετικῆς ἐνότητος ὑπὸ Μαργαρίτου Εὐαγγελίδου, καθηγητοῦ τῆς Φιλοσοφίας ἐν τῷ Ἐθν. Πανεπιστημίῳ. — Τὸ θέμα τῆς Γεωγραφίας ὑπὸ Κ. Μητσοπούλου καθηγητοῦ ἐν τῷ Ἐθν. Πανεπ. (συνέχεια). — Ὡ! πῶς σ' ἐλάτρενα ὑπὸ Κ. Ζουρνατζῆ. — Ἡ Μακεδονικὴ πόλις Καστοριά ὑπὸ Θωμᾶ Κ. Παπαθωμᾶ, φιλόλογου. — Περὶ Κριτικῆς ὑπὸ Θεοδώρου Ν. Φλογατίου (συνέχεια). — Τῇ θανούσῃ Ἑλένῃ ὑπὸ Ντίνου Μαντζάγρα. — Ἀπὸ τὴν ξένην φιλολογίαν. Ἡ ψυχὴ τοῦ Πέτρου. Διήγημα ὑπὸ Γεωργίου Ὀνέ, κατὰ μετάφρασιν Κ. Παπαπάνου. — Ἡ Μόνωσις (κατὰ Λαμαρτίνον) ὑπὸ Λουκᾶ Βαλμάδη. — Χρονογραφήματα: Οὐδὲν καινὸν ὑπὸ τὸν ἥλιον ὑπὸ Ἀντων. Ἀρχάδος. — Κατὰ τῶν ψευδοπαρηγοριῶν (Ἀπόσπασμα) ὑπὸ Γ. Σαραφίδου. — Ὑπὲρ τοῦ Παναγίου Τάφου ὑπὸ τῆς Συντάξεως. — Στέφανος Μαρτζώκης (συνέχεια) ὑπὸ Ἑλένης Σ. Λάμαρη. — Ἐλαιουργικὰ ὑπὸ Ἀλεξ. Γεωργακοπούλου. — Δενδροκομικὰ ὑπὸ Γ. Λ. Τουφεξῆ. — Πρακτικαὶ γνώσεις.

Οἱ κ. κ. Συνδρομηταὶ καὶ πάντες ἐν γένει οἱ ἐπιθυμοῦντες τὰ ἀποταθῶσι πρὸς τὴν Διεύθυνσιν ἢ τὴν Συντάξιν τῆς «ΑΤΤΙΚΗΣ ΙΡΙΔΟΣ», παρακαλοῦνται ῥ' ἀπευθύνωνται πρὸς τὰ γραφεῖα αὐτῆς κείμενα ἐν ΟΔΩ ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑΣ ΑΡΙΘ. 34

Ἀκριβῶς ὅπισθεν Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου.

Μόνος ἰδιοκτῆτης τῆς «Ἀττικῆς Ἰριδος» εἶναι ὁ κ. Χρῆστος Κονταξάκης.

Ἐκαστον φύλλον πωλεῖται ὡριστὰ ἀντὶ λεπτῶν 50.

Εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς «Ἀττικῆς Ἰριδος» πωλοῦνται σώματα ἄρτια παρελθ. ἐτῶν δεδεμένα καὶ ἄδετα

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΝΟΜΙΚΗΣ — Ὁδὸς Ὁφθαλμιατρείου 5.

1904

EPICERIE ET GRAND BAR
Tantah Egypte
STELIO TRIPO

Ἀπαντα τὰ εἶδη ἀποικιακῶν ἀρίστης καὶ ἐκλεκτῆς ποιότητος. Ποτὰ παντός εἶδους ἐκ τῶν καλλιτέρων Εὐρωπαϊκῶν καταστημάτων.

Περιποίησης ἔκτακτος, θέσις δὲ μαγευτικώτατη ἐνῆρτι διακλαδώσεως τοῦ Νείλου.

GRAND DEPOT
du tabac et Cigarettes Egyptiennes
IRAKLIS KYRIACOPOULOS
Rue de la Bourse Tantah Egypte

Τὸ μόνον ἐν Tantah Καπνοπωλεῖον ὅπου δύναιται ὁ ἐπισκέπτης νὰ εὕρῃ ἐκλεκτῆς καὶ ἀρίστης ποιότητος καπνὰ καὶ σιγαρέτα διαφόρων μερῶν.

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ ΑΙ «ΠΥΡΑΜΙΔΕΣ»
Rue de la Bours Tantah Egypte

Διευθυνόμενον παρὰ τοῦ καλίστου καὶ προοδευτικοῦ νέου κ. Ζαφειρίου Γ. Ζαφειριάδου. Τὸ φαρμακεῖον τοῦτο ἐφωδιάσθη καὶ ἐπλουτίσθη μὲ

κῶς καθαρὰ σμέρας εἰδικότητος Ἀγγλίας, Γαλλίας, Γερμανίας καὶ Ἑλλάδος. Δὲν ἀμφιβάλλομεν ποσῶς παρὰ τοῖς εὐρισκομένοις Ἑλλησιν ἰατροῦς ἐν Tantah Egypte, ὅτι θὰ ὑποστηρίξουν ἐνθέρμως τὸν ἀξιαγάπητον νέον κ. Ζ. Ζαφειριάδην, ἐπειδὴ εὐκόλως κατανοοῦν, ὅτι συνδέονται διὰ τῆς γλώσσης, ἰστορίας καὶ καταγωγῆς.

ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟΝ
ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ ΜΑΓΟΥΛΑ

Ἐν Ὁδησσῷ (Γρέτσσεσκαγια Οὐλιστα)

Συνιστῶμεν θερμῶς εἰς τοὺς διερχομένους ὁμογενεῖς τῆς Ὁδησσοῦ τῷ ἀνωτέρῳ ἐστιατόριον διευθυνόμενον παρὰ τοῦ καλίστου φίλου μας κ. Εἰδ. Μαγουλᾶ.

Τὰ μόνα ουστατικά τοῦ ἀνωτέρω ἐστιατορίου, εἶναι καθαριότης, περιποίησης καὶ ἀρίστη μαγειρική.

Ὅσοι τὸ ἐπισκεφθοῦν, θὰ μᾶς εὐγνωμοῦν διὰ τὴν σόστασιν.

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝ

θερμῶς εἰς τοὺς διερχομένους τοῦ Λαυρίου νὰ ἐπισκεφθοῦν τὸ ἐστιατόριον καὶ οἰνοπωλεῖον τοῦ καλλίστου καὶ εὐγενεμαλίου φίλου μας

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΕΤΡΑΚΗ

καὶ θὰ εἰς εὐγνωμοῦν διὰ τὴν σύστασιν. Μαγειρική ἀρίστη, ὑπηρεσία δὲ προθυμοτάτη.

Φαρμακεμπορεζον Γ. Φ. Βλαχάνη

Πλατεῖα Ὁμονοίας—Οἰκία Καυτατζόγλου

Γνήσια φάρμακα ἐκ τῶν καλλιτέρων τῆς Εὐρώπης ἐργαστασίων.

Ὅλα τὰ μεταλλικὰ ὕδατα πρόσφατὰ καὶ συχνὰ ἀνανεούμενα ὡς ἐκ τῆς μεγάλης καταναλώσεως. Θερμόμετρα καὶ χειρουργικὰ ἐργαλεῖα. Ἀπασαί αἱ εἰδικότητες (Spesialités). Ὅλαι αἱ σκευαίαι ἀρικοδουλκονατρίου Leprinc καὶ Clin. Τεῖον ἀρίστης ποιότητος καὶ πᾶν ὅτι παρέχει ἡ Φαρμακευτικὴ τέχνη.

ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ ΔΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ HOTFL
ΕΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ Δ. ΔΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ROYAL
ΜΑΝΣΟΥΡΑ (ΑΙΓΥΠΤΟΥ)

Καθαριότης, περιποίησης καὶ ὑπηρεσία προθυμοτάτη

ΣΗ. ΤΟΥ ΥΠΟΓΙΝΑΚΗΣ

Ἀλεξάνδρεια—Αἰγύπτου

Καταστήμα εἰσαγωγῆς οἶνων Κρήτης, ἐλαίου καὶ σάπωνος. Χονδρικῶς.

ΟΙΝΟΙ καὶ ΚΟΝΙΑΚ

Μαυροδάφνη οἶνος δετῆς ἱαματικὸς ἐπιδόρπιος. — Διαφοροὶ οἶνοι ἐπιτραπέζιοι Δεμέστιχ καὶ Καλάβρητα πωλοῦνται χονδρικῶς καὶ λιανικῶς ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ ὁδὸς Νίκης παρὰ τῷ κ. ΧΡ. ΣΑΚΕΛΑΡΟΠΟΥΛΩ πρακτορὶ τῆς ἐν ΠΑΤΡΑΙΣ Οἰνοποιτικῆς Ἑταιρίας ἢ «Ἀχαῖα», ἐν ΠΕΙΡΑΙΕΙ παρὰ τῷ νέῳ ἰδρυθέντι Ὑποκαταστήματι τοῦ ἰδίου κ. Σακελλαροπούλου ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Νοταρᾶ οἰκίας Σ. Γεωργακοπούλου. Ζῦθος τοῦ μεγαλειτέρου Ζυθοπωλείου «Zacherlbrand Saltator κατὰ κιβώτια καὶ φιάλας.

Τιμολόγια ἀποστέλλονται παντὶ τῷ αἰτοῦντι

ΜΕΓΑΛΗ ΑΠΟΘΗΚΗ

ΡΩΣΣΙΚΩΝ ΟΙΝΩΝ

Κριμαίας, Καυκάσου καὶ Βεσσαραβίας

Δ. Ν. ΑΝΤΩΝΙΟΥ—Ἐν Ὁδησσῷ

Yliza Pocronskaya N. 6.

ΕΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ

ΙΩΑΝ. ΧΟΪΛΑΚΗ

Εἰς Kafre et Zayat Egypte

Τὸ μόνον δι' ἔπνον καὶ φαγητὸν εἰς Kafre et Zayar οὐριστῶμεν δὲ θερμῶς εἰς τοὺς διερχομένους ἐκείθεν ὁμογενεῖς. Καθαριότης καὶ περιποίησις ἀκρα.

Manufacture de tabacs et cigarettes Egyptiennes
GEORGE BAKIRTZI
Caire et Port-Sait, quai francois Josephe Egyse.

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΑΠΟΙΚΙΑΚΩΝ

ΚΩΝΣΤ. Π. ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΥ

Διασταύρωσις ὁδῶν Βουλῆς καὶ Μητροπόλεως

Ἀθήναι

-ΜΑ ΥΠΟΔΗΜΑΤΟΠΟΙΕΙΟΝ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΑΤΡΑΜΑΔΟΥ

Tantah

Τὸ μόνον Ὑποδηματοποιεῖον ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς καλλιτεχνίας, κομψότητος στερεότητος καὶ εὐθηνία.

ΚΑΦΦΕΝΕΙΟΝ «ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟΝ,,

ΕΝ ΑΤΑΛΑΝΤΗ

ΚΩΝΣΤ. Α. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Ἐν τῷ καφφενεῖῳ τούτῳ, τὸ ὁποῖον ἀμιλλᾶται πρὸς τὰ τῆς πρωτεύουσας διὰ τὴν περιποίησιν, τὴν καθαριότητα καὶ τὴν ἀρίστην ποιότητα τῶν εἰδῶν, εὐρίσκει τις ποτὰ ἀναψυκτικὰ καὶ καφφέ τῆς Μέλκας καὶ ναργιλὲ θεργιακλίτικο μὲ τουμπεκὶ πρώτης ποιότητος. Οἱ ξένοι, οἱ διερχόμενοι ἐξ Ἀταλάντης μένουσιν κατεγροητευμένοι, ἐπισκεπτόμενοι τὸ καφφενεῖον «Βυζάντιον».

Ὁ Κύριος ΑΡΙΣΤΙΔΗΣ ΚΛΑΟΥΔΑΤΟΣ

Galatz—Roumanie

Ἐπιθυμεῖ ἀνταλλαγὴν Cartes Postales μὲ ὅλα τὰ Κράτη πλὴν Ρουμανίας.

ΕΤΟΣ Ζ'.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ἀπριλίου 1904.

ΑΡΙΘ. 8.

Ἐπιμελητὴς τῆς Συντάξεως ΚΩΝΣΤ. ΛΥΚΟΡΤΑΣ

Η ΚΥΠΡΟΣ ΚΑΙ Η ΕΝΩΣΙΣ ΑΥΤΗΣ ΜΕΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ Κύπρος εἶνε ἡ εὐφορωτάτη νῆσος τῆς Μεσογείου, ἐτι δὲ καὶ ἡ ὠραιότατη, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἡ Ἀφροδίτη, ἥτις Κύπρις ἐκαλεῖτο, αὐτόθι ἐλατρεύετο.

Ἦκμασεν ἐν τῇ ἀρχαιότητι κατὰ τὸν πλοῦτον καὶ μεγάλη γεωργικὴ, κτηνοτροφικὴ, βιομηχανικὴ καὶ ναυτικὴ δύναμις ἀνεδείχθη.

Αἱ ἀνακαλυφθεῖσαι αὐτόθι ἀρχαιοτάται ἐπιγραφαὶ ἀποδεικνύουσιν ὅτι ἡ ἐπικρατοῦσα ἐν τῇ νήσῳ γλῶσσα ἦν ἡ τῶν Ἑλλήνων καὶ ὡς Ἑλληνικὰς γνησίους ἀνακηρύσσει τοὺς κατοίκους αὐτῆς ἢ τε ἱστορία καὶ τὰ ἥθη καὶ τὰ ἔθιμα αὐτῶν.

Κατὰ τὰς ἱστορικὰς παραδόσεις καὶ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Τρωϊκῶν πολέμων ὁ λαὸς τῆς Κύπρου παρίσταται ὡς πεποικισμένος μὲ ἐκτάκτους πνευματικὰς ἀρετὰς καὶ μὲ ἰδιοφυεῖαν ὁδηγοῦσαν αὐτὸν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς Προόδου. Ἰὰ πλοῦτη δὲ καὶ ἡ ὑπὸ πάσας τὰς ἐπόμεναις εὐημερίαις ἠῤῥησαν τὸν πληθυσμὸν αὐτῆς μέχρι τοῦ καταπληκτικοῦ ἀριθμοῦ τῶν 3 ἑκατομμυρίων κατοίκων· ἡ ἀκμὴ δὲ τῆς νήσου συμβάλλεται μὲ ἐκείνην τῶν ἀρχαίων Ἀθηναίων καὶ ἡ εὐδαιμονία ταύτης ἀποδίδεται εἰς τὴν ἐπικράτησιν τῆς ἰσότητος καὶ τῆς ἐλευθερίας, ἡ εἰλικρινὴς ἐφαρμογὴ τῶν ὁποίων τὴν κατέστησαν αὐτόχρημα Παράδεισον.

Ἀλλὰ τὸ δίκαιον τοῦ ἰσχυροτέρου δὲν ἐπέτρεψε τὴν παράτασιν τῆς μακαριότητος ταύτης.

Ἀπὸ τοῦ ἔτους 550 π. Χ. μεταβάλλεται ὁ ἐπίγειος οὗτος παράδεισος εἰς ὅλως διάφορον κατάστασιν καὶ ἔκτοτε αἱ περιπέτειαι μαστίζουσι τοὺς κατοίκους τῆς Νήσου μέχρι τοῦ νῦν.

Ἡ εὐτυχὴς χώρα κατεκτῆθη, ἐν πρώτοις ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων, περιῆλθεν εἰτα εἰς τὴν κυριαρχίαν τῶν Περσῶν, τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, τῶν Πτολεμαίων, τῆς Ρωμαϊκῆς κυριαρχίας, τῆς Βυζαντινικῆς Αυτοκρατορίας, τῆς Ἑνετικῆς Δημοκρατίας καὶ τέλος ἐν ἔτει 1570 εἰς χεῖρας τοῦ φοβερωτάτου τῶν κατακτητῶν Σελίμ τοῦ Βου.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἀρχεῖται ἡ περίοδος οὐχὶ πλέον περιπετειῶν ἀλλὰ τῶν φρικωδεστάτων τῶν κατοίκων τῆς μαρτυρίων, ἐξ ὧν ἀναφέρω τινὰ μόνον χάριν παραδείγματος.

Αἱ τουρκικαὶ στρατιαὶ ἅμα τῇ καταλείπει τῆς

χώρας μισηθεῖσαι τοὺς Ἰουδαίους, οἵτινες ἐν ἔτει 117 π. Χ. ἐπὶ Αυτοκράτορος Τραϊανοῦ κατέσφαξαν 240,000 Κυπρίους, ἐθανάτωσαν ἐκ τῶν κατοίκων εἴκοσιν ὅλας χιλιάδας, ἐνέπρησαν καὶ ἐλαφυνεράγησαν 250 Μονὰς καὶ ἐκκλησίας, δύο δὲ χιλιάδας ὠραίων παρθένων καὶ νεανίσκων ἐπεβίβασαν ἐντὸς τριῶν πλοίων, ἅτινα ἀπέπλευσαν διὰ Κωνσταντινούπολιν, μετὰ τῶν πλουσίων τούτων λαφύρων.

Μία ὁμως ἐκ τῶν αἰχμαλώτων, ἡ ἡρώς Μαρία Συγκλητικὴ, ἔσωσε τὴν τιμὴν τῆς καὶ τὴν πατρίδα τῆς, προτιμήσασα τὸν θάνατον τῆς αἰμιᾶς, θέσασα πῦρ ἐν τῇ πυριταποθήκῃ τοῦ πλοίου ἐφ' οὗ αὐτὴ ἐπέβαινεν, ἡ δὲ ἐκκρηξις τοῦ πυρὸς κατεβύθησε καὶ τὰ τρία πλοῖα μετὰ πάντων τῶν αἰχμαλώτων καὶ τοῦ θησαυροῦ ἐν τῇ Κυπρίῳ πελάγει παρὰ τὰς ἀνατολικὰς ἀκτὰς τῆς νήσου.

Ὁ Μουσταφᾶ Πασσᾶς, λυθείσης τῆς πολιορκίας τῆς πόλεως Ἀμμοχώστου, παραβιάσας τοὺς ὅρους τῆς συνθήκης τῆς παραδόσεως, ἀφοῦ μετὰ φρικῶδη μαρτύρια ἐθανάτωσε τὸν γενναῖον στρατηγὸν τῆς πόλεως Μαρκαντώνιον Βραγαδῖνον, ἀντιτάξαντα ἐρρωμένην ὑπεράσπισιν μέχρι τῆς 1ης Αυγούστου 1571, μετὰ τῶν ἀξιωματικῶν αὐτοῦ, ἐκ δὲ τῶν κατοίκων ἄλλους μὲν ἐφόνευσεν, ἄλλους δὲ ἀπέστειλεν εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἐλαφυνεράγησε δὲ ἅπασαν τὴν πόλιν καὶ τοὺς ναοὺς αὐτῆς.

Οἱ σωθέντες τῶν κατοίκων ἀπερίγραπτα ἔκτοτε ὑπέστησαν μαρτύρια ὑπὸ τῶν κατακτητῶν τῆς νήσου. Ἡ πίσις τούτων ἐγένετο ἀφόρητος καὶ ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος καὶ οἱ Ἐπίσκοποι τῆς νήσου ἠναγκάσθησαν νὰ μεταβῶσιν εἰς Κωνσταντινούπολιν ὅπως διατυπώσωσι τὰς δικαίας τῶν κατοίκων διαμαρτυρίας, ἀλλὰ καὶ οὗτοι ὑπέστησαν αὐτόθι τὰ πάνδεινα ἐν ταῖς φυλακαῖς, ἐπανεληθόντες δὲ ἐν τῇ νήσῳ ἐσώθησαν ὡς ἐκ θαύματος, ἀποτυχούσης ἀποπείρας δολοφονίας κατ' αὐτῶν.

Ὅτε δὲ ἐν ἔτει 1821 ὑψώθη ἐν Ἑλλάδι ἡ ἱερὰ τῆς ἀνεξαρτησίας σημαία, ὁ διοικητὴς τῆς νήσου ἀφώπλισεν ἅπαντας τοὺς κατοίκους καὶ ἐκ τούτων ἐθανάτωσε 486 ἐκ τῶν προῦχόντων καὶ ἐδήμευσεν τὴν περιουσίαν αὐτῶν, ἐθανάτωσε τοὺς τρεῖς Ἐπισκόπους, τὸν δὲ Ἀρχιεπίσκοπον ἀπηγχόνησε μετὰ τοῦ ἀρχidiaκόνου καὶ τοῦ γραμματέως αὐτοῦ, ἐθανάτωσε δὲ καὶ ἅπαντας τοὺς Ἡγουμένους τῶν μονῶν μετ' ἄλλων ἐκ τῶν κατοίκων, ὧν καὶ τὰς περιουσίας ἐδήμευσεν.

Οἱ ἐνάρητοι κάτοικοι τῆς Νήσου ὑπέστησαν τὰ φρικώδη μαρτύρια μετὰ ἀξιοσημειώτου ὄντως ὑπομονῆς ὡς πιστὰ τέκνα τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὃν ἡσπάζθησαν ἀπ' αὐτοῦ τοῦ πρώτου μετὰ Χριστὸν αἰῶνος.

Τὴν δὲ 4ην Ἰουνίου τοῦ ἔτους 1878 ἡ Πύλη ὑποχωρήσασα εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς Ἀγγλίας ὑπέγραψε συνθήκην δι' ἧς παρεχώρησε τὴν διοίκησιν τῆς Κύπρου εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἐπιφυλάξασα ἑαυτῇ τὴν ἀπλὴν κυριαρχίαν ἐπὶ ταύτης. Τὴν δὲ 9ην Ἰουλίου ἰδίου ἔτους ὑπεγράφη πρόσθετος συνθήκη κανονίζουσα τὰς σχέσεις τῆς Τουρκίας καὶ τῆς Κύπρου, τὴν δὲ 20 Ἰουλίου παρουσία τοῦ ὑποναύαρχου Παγ καὶ τοῦ ἐπιτελείου του ἀννυψώθη, συνοδευομένη μὲ τὰς ἐνθουσιώδεις εὐλογίας τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων τῶν φρουρῶν τῆς Λευκωσίας, ἡ σημαία τοῦ ἐνδόξου Ἀγγλικοῦ ἔθνους.

(ἀκολουθεῖ)

Κωνστ. Ν. Μανιάκης

Ἀντισταγγελεὺς τοῦ Ἀρείου Πάγου

ΠΕΡΙ ΦΥΛΕΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΟΣ

Χάριτας ὀφλισκάνομεν πρὸς τὸν σοφώτατον καθηγητὴν τῆς Φιλοσοφίας ἐν τῷ Ἐθν. Πανεπιστημίῳ κ. Μαργαρίτην Εὐαγγελίδην, τὸν τιμῶντα διὰ τῆς ἐκτάκτου συνεργασίας αὐτοῦ τὰς στήλας τῆς «Ἀττικῆς Ἰριδος», διὰ τὴν εὐγενῆ παραχώρησιν τῆς κατωτέρω δημοσιευμένης ἐμβριθεστάτης μελέτης αὐτοῦ «**Περὶ φυλετικῆς ἐνότητος**» ἀπαγγελομένης τὴν 2 Ἀπριλίου 1904 ἐν τῇ δεκάτῃ τρίτῃ ἐπετείῳ τοῦ Συλλόγου τῶν Μικρασιατῶν «Ἀνατολή», οὗτινος ἐπὶ μακρὰν σειρὰν περιόδων διατελεῖ ὁ ὀργανὸς καὶ ἀκαταπόνυτος Πρόεδρος.

Ἐὰν ὁ κόσμος οὗτος, ὁ ὑπὸ τῶν μεγάλων διανοιῶν ὡς τὸ ἀριστοτέλεια ὑψίστης σοφίας, δυνάμεως καὶ ἀγαθότητος ἐξυμνούμενος, ἔχῃ σκοπὸν τινα, καὶ τὰποτελοῦντα αὐτὸν μέρη ὑπάρχουσι κατὰ λογικὴν ἀνάγκην πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὀργανωμένα, ἥτοι ἔχει ἕκαστον ὀρισμένην ἐν τῷ παντὶ θέσιν καὶ ὀρισμένον ἔργον πρὸς ἐπιτέλεσιν τοῦ κοινοῦ σκοποῦ τοῦ ὅλου ὀργανισμοῦ.

Ἐὰν δ' ἀναμφισβήτητον ὑπάρχῃ ὅτι τὸ εὐγενέστατον καὶ τελειότατον μέλος τοῦ ὀργανισμοῦ τούτου, ὃν κόσμον ὀνομάζομεν, ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος, ἔπεται κατ' ἀνάγκην ὅτι, εἰ μὴ αὐτὸς οὗτός ἐστιν ὁ σκοπὸς τοῦ κόσμου, ὡς φιλοσόφων καὶ θεολόγων παῖδες ἐν χορῷ ἄδουσιν, ἀποτελεῖ πάντως αὐτὸς τὸ κυριώτατον καὶ πολυτιμώτατον μέλος τοῦ κοσμικοῦ ὀργανισμοῦ, ἐστὶν αὐτὸς ἡ καρδιά καὶ ὁ ἐγκέφαλος, δι' ὃν ἐπιτελεῖται ὁ σκοπὸς τῆς οὕτω σκοπίμης καὶ παγκάλλως ὀργανωσάσης τὸ σύμπαν ὑψίστης ἐκείνης σοφίας, παντοδυναμίας καὶ ἀγαθότητος. Ὅπως ὁ σκοπὸς

τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς ἐσχημάτισε καὶ τὰ κατὰλληλα πρὸς τὴν ἑαυτοῦ ἐπιτυχίαν σωματικὰ ὄργανα ποικίλα καὶ ἀλλήλων διαφέροντα κατὰ τε τὴν θέσιν καὶ τὴν σπουδαιότητα πρὸς τὸν ὅλον ὀργανισμόν τοῦ ἀνθρώπου, ἐσχημάτισε χεῖρας καὶ πόδας καὶ αἰσθητήρια καὶ πνεύμονας καὶ καρδίαν καὶ ἐγκέφαλον καὶ πάντα τὰλλα ἄριστα καὶ κάλλιστα τὴν σκοπὸν τοῦ ὅλου ὑπηρετοῦντα, οὕτω καὶ ὁ ὕψιστος καὶ καθολικώτατος σκοπός, ὃν προσέβαλε τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει ὁ πάνσοφος καὶ παγκρατὴς τῆς λογικῆς ζωῆς ἀρχιτέκτων, διεμόρφωσε τὰναγκαῖα πρὸς τὴν ἑαυτοῦ ἐπιτυχίαν ὄργανα, τὰς ἀπείρους ποικιλίας τῶν καθ' ἕκαστα μελῶν τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τὰς ἐξ αὐτῶν ἀποτελουμένας μείζονας συστάδας, τὰς φυλὰς καὶ τὰ ἔθνη καὶ τοὺς λαοὺς.

Ὅπως δ' ἐν τῷ ἀτομικῷ ὀργανισμῷ ἕκαστον μέλος λειτουργεῖ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ ὅλου καὶ ἐκ τοῦ ὅλου λαμβάνει τὴν ζωὴν, ἀποσπασθὲν δ' ἀπὸ τοῦ ὅλου οὔτε σκοπὸν πλέον ἔχει οὔτε ζωὴν, οὕτω καὶ ἐν τῷ ὀργανισμῷ τῆς ὁμοφυλίας πᾶν αὐτῆς μέλος καὶ ζωὴν καὶ σπουδαιότητα ἐκ τοῦ σκοποῦ τῆς ὅλης ὁμοφυλίας λαμβάνει, ἀποσπασθὲν δ' ἀπ' αὐτῆς ὁμοιάζει πρὸς κλάδον δένδρου ἀπὸ τοῦ κορμοῦ ἀποκεκομμένον, ἐξ οὗ χυμὸν καὶ ζωὴν τέως ἐλάμβανεν, ὁμοιάζει πρὸς φύλλον ἀπεσπασμένον καὶ ὑπὸ τῶν ἀνέμων τῆδε κἀκείσε ἄνευ σκοποῦ, ἄνευ ζωῆς φερόμενον καὶ εἰς μαρασμὸν καὶ θάνατον καταδικασμένον. Αἱ δὲ ὁμοφυλῖαι πάλιν εἰσὶ μέλη γενικωτάτου ὀργανισμοῦ, τῆς ἀνθρωπότητος, πρὸς ἓνα ὕψιστον καὶ καθολικώτατον κατεστεινότερον σκοπὸν, ἐξ οὗ πηγάζει ἡ ζωὴ καὶ ἡ σπουδαιότης ἐκάστης ὁμοφυλίας.

Ὁ σκοπὸς ἄρα τοῦ κόσμου ἐπιδιώκεται διὰ σοφωτάτης συνθέσεως ὀργανισμῶν, τοῦ ζωικοῦ ὀργανισμοῦ, τοῦ φυλετικοῦ ὀργανισμοῦ καὶ τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς ἀνθρωπότητος. Ἐκαστος τῶν ὀργανισμῶν τούτων εἶνε καθ' ἑαυτὸν πλήρης καὶ αὐτοτελής, ἀλλ' εἶνε ἅμα καὶ μέλος τοῦ ὅλου ἀπαραίτητον καὶ ἀναγκαῖον. Ἐκαστος ἴδιον ἐπιδιώκων σκοπὸν εἶνε ἅμα ὄργανον ἀναγκαιότατον πρὸς τὸν καθολικώτατον τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως σκοπὸν.

Ἐντεῦθεν ἀναγκαίως ἔπεται ὅτι ὁ δίκαιον ὑπάρξεως καὶ βελτιώσεως ἑαυτοῦ ἔχει ὁ καθ' ἕκαστον ἄνθρωπος, τὸ αὐτὸ καὶ ἔτι μεῖζον δίκαιον ὑπάρξεως ἔχει ἡ φυλὴ, τὸ ἔθνος καὶ τοσοῦτον μᾶλλον ὅσον ἡ ὁμοφυλία εἶνε πολλῶς τοῦ ἀτόμου προσεχέστερον καὶ σπουδαιότερον ὄργανον πρὸς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ τελικοῦ τῆς δημιουργίας σκοποῦ. Ὁ βλάπτων ἄρα καὶ λυμαινόμενος ἐν τῶν μελῶν τοῦ θεοτεύκτου τούτου ὀργανισμοῦ τῆς ἀνθρωπότητος διαμάχεται πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, ἀντιδρῶν πρὸς τὸν θεῖον προορισμὸν αὐτοῦ, ἀντιστρατεύεται πρὸς τοὺς αἰώνιους τῆς φύσεως νόμους, κακουργεῖ πρὸς τοὺς ὑψίστους καὶ ἀγαθοτάτους τῆς δημιουργίας σκοπούς, θεομαχεῖ.

Πᾶν ἄρα λογικὸν ὃν καὶ πᾶσα λογικῶν ὄντων κοινωνία καὶ πολιτεία δὲν ἔχει μόνον τὸ ἀρνητικὸν καθῆκον τοῦ μὴ βλάπτειν τὴν φυλετικὴν ἐνότητα λαοῦ τινος, ἀλλὰ καὶ τὸ

θεικὸν καθήκον, ἵνα πάσῃ δυνάμει βοηθῇ πρὸς συντέλεσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς ἐνότητος ταύτης· διότι σκοπὸς καὶ ἀπαίτησις τῆς θείας δημιουργίας εἶνε, ὅπως πάντα τὰ ἐν τῇ λογικῇ ζωῇ καταβεβλημένα σπέρματα τελείως ἀναπτυχθῶσι καὶ φθάσωσιν εἰς τὴν ἀκρότητα τῆς τελειότητος αὐτῶν.

Ἐντεῦθεν κατανοεῖ πᾶς τις ὅτι τὸ δικαίωμα τῆς αὐθιγίας τῶν τε ἀνθρώπων καθ' ἑκαστον καὶ τῶν συστάδην αὐτῶν, ὡς ἔθνη καὶ φυλὰς καλοῦμεν, ἢ καλουμένη ἀρχὴ τῶν ἐθνικοτήτων, δὲν εἶνε τυχαία ἐπινοία σκοποῦσα νὰ θεραπεύσῃ τὰνθρώπινα πάθη τῆς φιλαρχίας, τῆς πλεονεξίας, τῆς κτηνώδους δεσποτείας, ἀλλ' εἶνε ἔκφρασις λογικοῦ τῆς φύσεως νόμου, ἔκφρασις θεσμοῦ θείου καὶ αἰωνίου, ἐφ' οὗ στηρίζεται ἡ ἐπιτυχία τοῦ τελικοῦ τῆς ἀνθρωπότητος σκοποῦ καὶ καθολικώτερον ἔτι τοῦ τελικοῦ τῆς δημιουργίας σκοποῦ. Εἶνε τὸ σύμβολον τῆς ἀνυψώσεως τοῦ ἀνθρώπου μέχρι τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ ἐπὶ γῆς προορισμοῦ αὐτοῦ καὶ ἀπόδειξις τῆς ἐξάρσεως αὐτοῦ μέχρι τῆς τιμῆς τοῦ νὰ συμπράττῃ μετὰ τῆς πασόφου τοῦ συμπαντος αἰτίας ὑπὲρ τῆς ἐπιτελέσεως τῶν αἰωνίων αὐτῆς βουλῶν.

Ἡ ἀπειρος δὲ σοφία τοῦ δημιουργοῦ τῆς φύσεως δὲν ἐκφάνεται μόνον ἐν τῇ θαυμαστῇ ταύτῃ τῆς ζωῆς ὀργάνωσει, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ περιοχρῶσει τῆς ἐπιτυχίας τοῦ σκοποῦ αὐτῆς. Ὁ σοφώτατος καὶ τελειώτατος τοῦ ἀνθρώπου μηχανισμός, ἐὰν ὑποστῇ βλάβην τινά, δὲν δύναται νὰ βοηθήσῃ αὐτὸς ἑαυτῷ, ἀλλὰ χρῆζει τῆς παρεμβάσεως τοῦ τεχνίτου πρὸς διόρθωσιν, τῆς θείας ὁμως σοφίας ὁ ὀργανισμὸς τῆς ζωῆς εἶνε ἐντελὴς ἀδιάρκης οὐδεμιᾶς ἐξωτερικῆς ἐπεμβάσεως δεόμενος πρὸς ἀναπλήρωσιν τοῦ ἀχρήστου καταστάντος μέλους αὐτοῦ, ἀλλ' αὐτὸς ἄφ' ἑαυτοῦ θεραπεύει τὴν ἔλλειπν ὥστε μηδαμῶς νὰ παραβλαφθῇ ὁ σκοπὸς αὐτοῦ.

Τὴν ἀλήθειαν ταύτην, ἣτις δὲν διέφυγε τὸ διορατικὸν ὄμμα τῶς Ἑλλήνων φιλοσόφων, διέτύπωσεν ὁ Ἀριστοτέλης τῶν νέων χρόνων, ὁ μέγας Γερμανὸς Λεϊβνίτιος, ἰδιορρυθμώτερον, ὧδε: "Υλὴ δὲν ὑπάρχει. Τάποτελοῦντα τὸν κόσμον ὄντα σύγκεινται ἐκ μονάδων νοητικῶν, οἷα εἶνε ἡ τοῦ ἀνθρώπου ψυχὴ. Ἐπειδὴ φύσις καὶ οὐσία τῶν πρώτων τοῦ κόσμου στοιχείων, τῶν μονάδων, εἶνε ἡ νόησις, δαφέρουσιν ἀλλήλων αἱ μονάδες κατὰ τὴν σαφήνειαν τῆς νοήσεως. Ἐκάστη μονὰς εἶνε τὸ κάτοπτρον ὅλου τοῦ κόσμου καὶ δύναται νὰ ἀναπτυχθῇ ἐπ' ἀπειρον. Ὅταν μία μονὰς ὑπερέχῃ τῶν ἄλλων κατὰ τὴν σαφήνειαν, περὶ αὐτὴν συγκροτοῦνται αἱ ὑποδεέστεραι κατὰ τὴν σαφήνειαν μονάδες καὶ ἀποτελοῦσι τὸ σῶμα, ἐκείνη δὲ ἀποβαίνει ἡ ψυχὴ τοῦ σώματος. Αὕτη εἶνε ἡ ἄρχουσα, ἐκείνη δὲ αἱ ἀρχόμεναι. Ἀλλ' ἡ κατάστασις αὕτη δὲν εἶνε ἀμετάστατος. Δύναται τις ἐκ τῶν ἀρχομένων μονάδων, σαφήνειαν μείζονα τῆς ἀρχούσης κησαμένη, νὰ ἀνυψωθῇ αὕτη εἰς ψυχὴν καὶ ἄρχουσαν, ἡ δὲ τέως ἄρχουσα νὰ καταπέσῃ εἰς τὴν τάξιν τῶν ἀρχομένων καὶ ἀποτελουσῶν τὸ σῶμα.

Ἡ μεταφυσικὴ αὕτη θεωρία τοῦ Λεϊβνίτιου εἴπεται λαμπρὸν φῶς ἐπὶ τὴν ἱστορικῶς γνωστὴν ἀνύψωσιν καὶ κατάπτωσιν τῶν αἰόμων καὶ τῶν ἐθνῶν καὶ τὴν σπουδαιότητα, ἣν λαμβάνουσιν ὡς πρὸς τὸν τελικὸν σκοπὸν τῆς ἀνθρωπότητος.

Κατὰ τὴν θεωρίαν τοῦ Λεϊβνίτιου ἐκ τῶν ἐμψύχων νοητικῶν μονάδων, ἐξ ὧν ἀποτελεῖται τῆς ἀνθρωπότητος ὁ ὀργανισμός, πρώτη ἀνυψώθη εἰς ὑψίστην σαφήνειαν καὶ ὑπερέβαλε πάσας τὰς ἄλλας καὶ ἐγένετο ἡ ἄρχουσα καὶ κυβερνώσα νοητικὴ μονὰς, ἡ ψυχὴ τῶν ἄλλων, ἡ λογικὴ ψυχὴ τῆς ἀνθρωπότητος, ἡ **Ἑλληνικὴ** ψυχὴ, ἡ παρὰ τὸ σέλας καὶ τὸ φῶς τὸ ὄνομα λαβοῦσα.

Τὴν πρωτόθρονον ταύτην θέσιν τῆς Ἑλληνικῆς ψυχῆς ἐν τῷ ὀργανισμῷ τῆς ἀνθρωπότητος οὐδεὶς οὐδέποτε σοφὸς ἀνὴρ οὔτε ἡμφισβήτησεν οὔτε θάμψισβήτησεν, ἐφ' ὅσον θεραπεύεται ἡ μεγάλη διδάσκαλος τῶν ἀνθρώπων ἱστορία. Ἡ Ἑλληνικὴ φυλὴ ἐγένετο τὸ κυριώτατον μέλος τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τὸ εὐγενέστατον καὶ τὸ τελειοποιώτατον ὄργανον πρὸς ἀνύψωσιν τοῦ ἀνθρώπινου γένους. Ὅσον δὲ καὶ ἂν προχωρήσῃ ἐν τῷ μέλλοντι ἡ ἀνθρωπότης, οὐδέποτε θὰ ἐπιλάθεται ὅτι τὰ πρῶτα πολυτιμώτατα καὶ γονιμώτατα τῆς προόδου κεφάλαια ἐκληροδότησεν αὐτῇ ἀφθόγως ἡ Ἑλληνικὴ ψυχὴ. Καὶ εἰς ἀθάτα ὕψη τελειότητος καὶ ἂν ἀνυψωθῇ, οὐδέποτε θὰ παρίδῃ ὅτι τὴν πρὸς ἀνύψωσιν κλίμακα ἐκρηπιδώσαν στερορὰν καὶ ἀρραγὴ καὶ αἰωνίαν ὁ ἀρχιτεκτονικὸς νοῦς καὶ αἱ στιβαραὶ καὶ δεξιαὶ χεῖρες τῆς Ἑλληνικῆς ὁμοφυλίας.

Τὸ Ἑλληνικὸν Γένος ἐγένετο, ἵνα κατὰ Πλάτωνα εἴπω, τὸ **λογιστικὸν** τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, ὁ ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ τῆς ἀνθρωπότητος τὴν ἔδραν ἔχων λόγος καὶ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ὡς ἀπὸ ὀχυροτάτης ἀκροπόλεως πάσας τὰς λογικὰς αὐτῆς ἐνεργείας διευθύνων καὶ ὀρμύζων.

Ἐὰν λοιπὸν εἴπω ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν Γένος ὡς μέλος τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς ἀνθρωπότητος ἐξυπηρέτησε τὸν θεὸν τῆς δημιουργίας σκοπὸν οὔτε ὡς χεῖρ, οὔτε ὡς ποῦς, οὔτε ὡς ἄλλο τι τῶν ὑπηρετικῶν τῆς ψυχῆς ὀργάνων, ἀλλ' ὡς ψυχὴ τοῦ ὅλου ἀνθρώπινου ὀργανισμοῦ, ὡς νοῦς τῆς ἀνθρωπότητος, ὡς τὸ λογιστικὸν τῆς ψυχῆς κατὰ Πλάτωνα ἢ τὸ ἡγεμονικὸν κατὰ τοὺς Στωϊκοὺς, τὸ ἄρξαν καὶ ἐπιτάξαν καὶ προδιαχαράξαν τῇ ἀνθρωπότητι τὴν ὀρθὴν καὶ βασιλικὴν ὁδὸν τῆς θεωρίας καὶ τῆς πράξεως, οὐδὲν ἔμὸν ἐπινόημα, οὐδὲ καινόν τι λέγω, ἀλλ' ἐπαλαμβάνω κοινὸν καὶ τετριμμένον δίδαγμα τῆς ἱστορίας τοῦ ἀνθρωπισμοῦ.

Τὸ Ἑλληνικὸν Γένος ἐξαρθὲν διὰ τῶν ἑαυτοῦ ποιητῶν, θεολόγων, φιλοσόφων, καλλιτεχνῶν εἰς τὴν θεωρητικὴν αὐτοῦ ἐνότητα ἐτόλμησε νὰ μαντεύσῃ ἐκ τῶν φανερῶν τὰ ἀφανῆ, νὰ κληκνήσῃ τὴν πρώτην τοῦ κόσμου ἀρχήν, νὰ εἰσδύσῃ τολμηρότατα ὡς ἄλλος Τιτὰν Προμηθεὺς εἰς τὰς ὑπεράνω χώρου καὶ χρόνου ἰδρυμένας μονὰς τῆς θείας σοφίας, ὅπως ἴδῃ ἐκεῖ τὸ σχέδιον, καθ' ὃ ἐδημιουργήθη

ὁ κόσμος, τοὺς διέποντας αὐτὸν αἰωνίους νόμους, ὅπως μάθη τὸν τελικὸν τῆς δημιουργίας σκοπὸν, τὴν ἀρχὴν τοῦ ἀνθρώπου, τὸν σκοπὸν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ τὸν ἀναμένοντα αὐτὸν κλῆρον. Ἀνυψωθὲν δὲ εἰς τὰς ἐπουρανίους ἐκείνας, χώρας καὶ θεασάμενον τὸ πεδίον τῆς ἀληθείας καὶ ἐμπλησθὲν φωτὸς καὶ ἀληθείας καὶ ἐνθουσιᾶσαν ἐγένετο διαπρύσιος κήρυξ τῶν ἀληθειῶν ἐκείνων καὶ θεόπεμπτος διδάσκαλος τῆς ἀνθρωπότητος περὶ τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ προορισμοῦ αὐτῆς.

Τὸ μέγα καὶ θεσπέσιον τοῦτο ἀποτέλεσμα εἶνε προὐδὸν τῆς κοινῆς λειτουργίας πάντων τῶν μελῶν τοῦ ὁργανισμοῦ, δὴ Ἑλληνικὴν φυλὴν ὀνομάζομεν, ἀλλ' ἐν τῷ ὁργανισμῷ καίτοι πάντα αὐτοῦ τὰ μέλη εἰσὶν ἀναγκαῖα πρὸς τὸν γενικὸν σκοπὸν αὐτοῦ, διακρίνονται οὐδὲν ἥτιον ἀλλήλων κατὰ τὴν σπουδαιότητα. Οὐδεὶς δὲ δύναται νὰ μπισηθῇ ὅτι τὸ Μικρασιατικὸν μέλος τοῦ ὁργανισμοῦ τῆς Ἑλληνικῆς δημοφιλίας ἐγένετο τὸ σπουδαιότατον καὶ τὸ συνεκτικώτατον.

(Ἐπεται τὸ τέλος) **Μαργαρίτης Εὐαγγελίδης**

ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ

ὑπὸ **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Μ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ**

Καθηγητοῦ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ κλπ.

(Συγγραφεὶς)

Ἐξιστορὶς καὶ διαίρεσις τῆς Γεωγραφίας

§ 17. Τὸ ποῖον τῆς γεωγραφίας. Ἡ γεωγραφία συμφώνως πρὸς τὴν ἱστορικὴν αὐτῆς ἐξέλιξιν διδάσκει ἡμᾶς τὰ ἐξῆς δύο: Τὸ μὲν φανερὰν ἡμῖν ποιεῖ τὴν γῆν ὡς ἰδιόρρυθμον φυσικὸν σῶμα, ἐπὶ τῆς ποικιλοτρόπως τοῦ ὁποῖου ἐσχηματισμένης ἐπιφανείας πληθὺς φυσικῶν φαινομένων διὰ τῆς κανονικῆς ἐπ' ἀλλήλων ἐνεργείας αὐτῶν προκαλεῖ τὴν ζῶν ἀπείρων ὄντων, τὸ δὲ θεωρεῖ αὐτὴν ὡς οἰκητήριον ὄντος τελειότερον ὁργανωμένου καὶ μὴ τυφλῶς ὑποκειμένου εἰς τὰς φυσικὰς δυνάμεις, τοῦ ἀνθρώπου.

Καὶ κατὰ μὲν τὴν πρώτην ἔννοιαν ἡ γεωγραφία, ὡς φυσικὴ γεωγραφία, εἶνε καθαρῶς **φυσικὴ ἐπιστήμη**, καθόσον τὰ διδάγματα αὐτῆς ἐποικοδομεῖ χειραγωγούμενη ὑπὸ παρατηρήσεων ἐπὶ ἐξωτερικῶς αἰσθητῶν φυσικῶν ἀντικειμένων καὶ φαινομένων. Διακρίνεται ὁμοίως τῶν διαφόρων τῆς φυσιογνωσίας κλάδων, μεθ' ὧν πολλαχῶς τῶν προβλημάτων συμμετέχει, πρὸ παντὸς κατὰ τοῦτο, ὅτι πάντοτε ἀνιχνεύει τὰς αἰτίας τῶν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς τοπικῶν διατάξεων φυσικῶν σωμάτων καὶ φαινομένων. Ὅθεν δὲν διαμένει, ὅπως οἱ διάφοροι φυσιογνωστικοὶ κλάδοι, ἐπὶ τῶν αἰτίων τῆς ὑπάρξεως τῶν καθ' ἕκαστα ὄντων καὶ φαινομένων, ἀλλ' ἐπιδιώκει τὴν ἔρευναν τῶν ἐνεργειῶν, ἃς αἱ ποικιλώταται ὑπάρξεις ἐξασκοῦσι πάλιν ἐπὶ ἄλλων ἢ ἐπὶ τοῦ συνόλου ἀπάντων τῶν ἀλλήλας ἀπτομένων μορφῶν τῶν φαινομένων (Erscheinungsformen).

Κατὰ δὲ τὴν δευτέραν σημασίαν ἡ γεωγραφία ἀφοῦ ἐρευνήσῃ τὰς ιδιότητας τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, ἐγκαθιστᾷ τὸν ἀνθρώπον ἐν μέσῳ τῆς δημιουργίας καὶ καταδεικνύει τὸ μὲν πῶς οὗτος ἐξαρθᾷ ἐκ τῆς περιβαλλούσης αὐτὸν φύσεως, τὸ δὲ πῶς προδεπάρθη ἐν' ἀπαλλαγῇ τῆς ἐξαρτήσεως ταύτης. Ὁ κλάδος οὗτος τῆς γεωγραφίας, ἡ ἱστορικὴ γεωγραφία, ἀποτελεῖ τὸν συνδετικὸν δεσμὸν μεταξὺ φυσιογνωσίας καὶ ἱστορίας. Ἀλλὰ καὶ ταύτης (τῆς ἱστορικῆς γεωγραφίας) βασίς καὶ προϋπόθεσις εἶνε ἡ **φυσικὴ γεωγραφία**, διότι καὶ ἐν αὐτῇ (τῇ ἱστορικῇ γεωγραφίᾳ) ἐπίσης πρόκειται ἡ ἐξίχνευσις τῶν αἰτίων, δι' ὧν ἐπετεύχθη ἡ κατὰ τόπους διάταξις ἀνθρωπίνων φαινομένων.

Ὡς ἐκ τούτου ἡ γεωγραφία εἶνε **φυσιογραφικὴ ἐπιστήμη μετὰ τινος ἐν αὐτῇ ἐνυπάρχοντος ἱστορικοῦ στοιχείου.**

Ἐνῷ λοιπὸν τοιαῦτα ὑπὸ διαπρεποῦς γεωγράφου, τοῦ Wagner, γράφονται κατὰ τὸ 1900 περὶ γεωγραφίας ἐν γένει, ἐν Ἑλλάδι οὐ μόνον δὲν διδάσκεται ἡ γεωγραφία ἐν τῷ μοναδῷ τοῦ Ἑλληνισμοῦ πανεπιστημίου, οὐ μόνον ἐξεδιώχθη ἐκ τῶν γυμνασίων, ἐνῷ ἐν Γερμανίᾳ θεωρεῖται προσφιλές μάθημα καὶ τῶν ἀνωτάτων γυμνασιακῶν τάξεων, ἀλλὰ καὶ διὰ νόμου ἀνοήτου παραδίδονται τὰ πρὸς κρίσιν τῆς γεωγραφίας βιβλία εἰς φιλολόγους κριτὰς, οἵτινες, θέλοντες νὰ ἐπιδείξωσι σοφίαν, ἀναγράφουσιν ἐν τῇ κρίσει αὐτῶν σχολαστικὰς τινὰς καὶ ἀνοήτους παρατηρήσεις.

Ω! ΠΩΣ Σ' ΕΛΑΤΡΕΥΑ

Ω! Πῶς σ' ἐλάτρευα καὶ σ' ἀγαποῦσα

Τὸ πᾶν ἐνόμιζα πῶς ἦσουν σύ·

Ω! ἡ ματιὰ σου ἦτο μαγεία

Ἦτο ἀκτῖνα, φλόγα χρυσεῖ.

Τὸν κόσμον ἐθέρμαινε κ' ἐχαροποίει

Ὅπως τὸ ἄστρον τῆς χαρᾶν γῆς,

Μὰ τώρα ἔσβυσες, δὲν θὰ προβάλλῃς

Ἀλλοίμονόν μου, πᾶν δὲν θὰ βῇς.

Ὡραία κόρη, σὲ ἐνθυμοῦμαι

Ἀγγέλου εἶχες γλυκερὰ μορφή

Κι' ὅταν σὲ ἔβλεπα τόχα καμάρι

Τὸ εἶχα μόνος χαρὰ κρυφῇ.

Σὺ τώρα πέταξες εἰς τὰ οὐράνια,

Εἰς τοὺς Ἀγγέλους, ὅστιν Παναγὰ

Καὶ μόνο μ' ἄφησες ν' ἀναστενάξω,

Νὰ βγάξω φλόγα ἀπ' τὴν καρδίαν.

Τοὺς δρόμους μόνος τὴ νύχτα τρέχω

Φαρμάκι πίνω πολὺ πικρὸν

Καὶ ποῦ πηγαίνω, ὦ, δὲν γνωρίζω

Παντοῦ σκοτάδι μαῦρον θωρῶ.

Κ. Ζουρνάτσης

Η ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΠΟΛΙΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑ

(ΤΟ ΑΡΧΑΙΟΝ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ ΚΕΛΕΤΡΟΝ)

ΚΑΣΤΟΡΙΑ (Τουρκιστὶ **ΚΕΣΡΙΕ** καὶ ἐν τῇ ἀρχαίῳ-
τητι **ΚΕΛΕΤΡΟΝ**). Πρωτεύουσα ὑποδιοικήσεως (ἀνη-
κούσης εἰς τὴν διοίκησιν Κορυθαῖς τοῦ βίλαετιοῦ Μονα-
στηρίου). Ἐκτισμένη ἀμφιθεατρικῶς ἐπὶ χερσονησίδος,
ἐφ' ἧς πύργοι καὶ μεσοπύργια ἐπάρχουσιν, ἔχει ἑλληνικὸν
ἡμιγυμνάσιον, ἀστικὴν σχολήν, δύο νηπιαγωγεῖα καὶ κα-
τοίκους 14000 Μουσουλμάνους, Ἕλληνας καὶ Ἰσραη-
λίτας. Εἶναι πατρίς τοῦ λυρικοῦ ποιητοῦ Ἀθανασίου Χρη-
στοπούλου, τοῦ ἐπονομασθέντος Νέου Ἀνακρέοντος, τοῦ
φιλοσόφου Θωμᾶ Μανδακασῆ καὶ πλείστων ἄλλων Ἑλ-
λήνων λογίων.

Ἐξοχον θέσιν ἔχουσα ἡ πόλις, τὸ μὲν πρῶτον αὐτῆς
ὄνομα **ΚΕΛΕΤΡΟΝ** (Θέλειον ἢ ὁδηλαδὴ) ἔλαβεν ἐκ
τῆς λαμπρότητος τῆς τοποθεσίας, τὸ δὲ δεύτερον **ΚΑ-**

ΣΤΟΡΙΑ ἢ ἐκ τοῦ **Κάστορος**, δὲ παρ' αὐτῆς ἐλα-
τρεῦετο τὸ πάλαι, ἢ ἐκ τῶν ζώων **Καστόρων**, ὧν
ἔβριθον τὰ περὶ τὴν Καστορίαν μέρη.

Ἡ Καστορία ἐπονομασθεῖσα δικαίως τὸ Σοῦλι τῆς Μα-
κεδονίας, εἶναι τὸ κύριον σημεῖον ἐφ' ὃ ἐστράφη πᾶσα ἡ
προσοχὴ τοῦ Βουλγαρικοῦ κομιτάτου, ὡς οὐσης προμα-
χῶνος δεινοῦ τοῦ Ἑλληνισμοῦ κατὰ τοῦ Βουλγαρισμοῦ.
Ἐκεῖ ἀμύνεται λυσσωδῶς μετὰ τὰ παλληκάρια του ὁ καπετὰν
Καραβαγγέλης. Διὰ τοῦτο ἐθεωρήσαμεν ἀπαραίτητον τὴν
δημοσίευσιν τῆς εἰκόνης τῆς ἡρωίδος ταύτης νύμφης τῆς
Μακεδονίας, τῆς λονομένης ἐν τοῖς νάμασι τῆς θελκτι-
κωτάτης λίμνης Ὁρεσιιάδος.

Θωμᾶς Κ. Παπαθωμᾶς

φιλόλογος ἐκ Καστορίας τῆς Μακεδονίας

ΠΕΡΙ ΚΡΙΤΙΚΗΣ

ΥΠΟ

ΘΕΟΔΩΡΟΥ Ν. ΦΛΟΓΑΪΤΟΥ

(Συνέχεια)

Ζήτημα τρίτον

Τί ἐστὶ φιλολογικὴ κριτικὴ;

Μέχρι τοῦδε εἶδομεν κριτικὴν περὶ τὸ ἀληθές καὶ κρι-
τικὴν περὶ τὸ καλόν. Ἐρχόμενοι νῦν εἰς τὸ τρίτον τῶν
προταθέντων ζητημάτων, ἐρωτῶμεν εἰς ποῖον εἶδος καὶ εἰς
ποῖον τμήμα αὐτοῦ ἀνάγεται ἡ φιλολογικὴ κριτικὴ;

Τοῦτο δὲ ἄλλως ἐκφερόμενον δηλοῖ τί ἐστὶ φιλολογικὴ
κριτικὴ;

Ἐκ τῶν πρώτων ἔργων τοῦ φιλολόγου εἶναι βεβαίως
καὶ ἀναντιρρήτως ἡ ἐρμηνευτικὴ, διότι ἄνευ τῆς κατα-
λήψεως τῶν συγγραμμάτων, περὶ ἣν αὕτη στρέφεται,
τὰ πάντα γίνονται ὡς ἱερογλυφικά. Ἴνα ἐπιτύχῃ τοῦ εἰ-
ρημένου σκοποῦ ἡ ἐρμηνευτικὴ, πρέπει νὰ ᾔῃ ὀρθή,
ἀλλ' ἐρμηνεῖα ὀρθὴ εἶναι τῶν ἀδυνάτων νὰ γίνῃ, ἐὰν
πρῶτον δὲν προσδιορισθῇ τὸ κείμενον τοῦ ἐρμηνευθησο-
μένου συγγραφέως ἢ ποιητοῦ. Προσδιορίζεται δὲ τὸ κεί-
μενον, ὅταν διὰ τῶν ἐνόντων καὶ καταλλήλων μέσων
καθαρισθῇ τῶν ξένων, νόθων καὶ παρεμβεβλημένων με-
ρῶν, ὅταν διορθωθῇ τὰ ἐφθαρμένα καὶ σημειωθῇ τὰ
ἀμφίβολα, καὶ βεβαίως ἢ πιθανῶς ἀποκατασταθῇ, ὅσον

ἀνθρωπίνως ἐστὶ δυνατόν, εἰς τὴν ἀρχαίαν κατάστασιν,
ὡς ἐξῆλθεν ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ συγγραφέως.

Ἄλλὰ τοῦτο δὲν ἀρκεῖ, διότι εἶναι θεραπεία μερικὴ.
Δυνατὸν εἶναι νὰ θεραπευθῶσι πάντα τὰ κατὰ μέρος, νὰ
ἀποτελῶσιν ὅλον ὁμογενές, νὰ μὴ ἔχωσι ξένον τι καὶ πα-
ρέμβλητον, καὶ ὅμως τὸ ὅλον νὰ ᾔῃ ξένον, νὰ μὴ ᾔῃ
ἐκεῖνο ὃ ἡμεῖς ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς νομίζομεν. Ἀπαιτεῖται
λοιπὸν ἢ πρότερον ἢ ὕστερον μετὰ τὴν διόρθωσιν τῶν
μερικῶν νὰ πληροφορηθῶμεν ἂν τὸ σύγγραμμα ᾔῃ γνή-
σιον ἢ οὐχί, ἂν τῷ ὄντι ᾔῃ ἐκγονον τοῦ ποιητοῦ ἢ
συγγραφέως, οὐ φέρει τὸ ὄνομα, ἢ οὐχί, διότι ἄλλως ἐρ-
μηνεύομεν πᾶν ἄλλο ἢ ὃν νομίζομεν αὐτοῦ ποιητὴν ἢ
συγγραφέα, ὁμοιάζοντες τὸν Ἰξίονα, τὴν Νεφέλην ἀντὶ
τῆς Ἥρας ἀσπασθέντα. Ὅτι δὲ ὑπάρχουσι καὶ νόθα
ποιήματα καὶ συγγράμματα, ὡς ὑπάρχουσι νόθα καὶ ὑπο-
βολιμαῖα τέκνα, καὶ ἡ καθημερινὴ πείρα βεβαίως καὶ ὁ
ὀρθὸς λόγος πείθει.

Ἐκ τούτου λοιπὸν γίνεται δῆλον ὅτι ἡ περὶ τὴν φιλο-
λογίαν κριτικὴ ἢ στρέφεται περὶ τὴν ἐξέτασιν τῆς γνη-
σιότητος μέρους μόνον τοῦ ὅλου, τῆς δεῖνος ἢ δεῖνος
γραφῆς, τοῦ δεῖνος ἢ δεῖνος στίχου, ἢ τοῦ ὅλου συγ-
γράμματος ἢ ποιήματος. Εἶναι δὲ οἰκθρον φανερόν ὅτι,
εἴτε ἐν μέρει ἐξετάζεται τὸ γνήσιον ἢ μὴ εἴτε ἐν ὅλῳ,
εἶναι πάντοτε τὸ αὐτὸ ἔργον, ἐπὶ ἀμφοτέρων δὲ τῶν περι-
πτώσεων ζητεῖται τὸ ἀληθές ἢ μὴ τοῦ πράγματος.

Ἡ ἐξέτασις ἂν ὁ συγγραφεὺς ἢ ποιητὴς ἔγραψεν οὐ-

τως ἢ ἄλλως καὶ ἡ ἐξέτασις ἂν ὁ συγγραφεὺς ἢ ὁ ποιη-
τὴς συνέγραψεν ὄντως τὸ πόνημα τὸ φέρον τὸ ὄνομα
αὐτοῦ εἶναι καταδήλως ἐξέτασις ἂν ἔχεται ἀληθείας ὅτι
τὸ προκείμενον πόνημα εἶναι ἔργον οὐ φέρει τὸ ὄνομα.
Ὅθεν ἀνάγεται εἰς τὸ πρῶτον εἶδος τῆς κριτικῆς, τὸ
περὶ τὸ ἀληθές. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ἀληθές τοῦτο δὲν ἀπο-
βλέπει τὰ ἐν τῇ φύσει ὄντα ἢ γενόμενα, ὅπερ ἀποτελεῖ
τὴν φιλοσοφικὴν κριτικὴν, ἀλλὰ τὰ περὶ γενόμενα ἢ
πράξεις τῶν ἀνθρώπων ἐν γένει, διὰ τοῦτο ἡ περὶ τὴν
φιλολογίαν κριτικὴ ἀναφέρεται εἰς τὴν ἱστορικὴν κριτι-
κὴν. Ἡ περὶ τὸ ἀληθές δηλαδὴ κριτικὴ, εἰς τὰ καθ'
αὐτὸ καὶ κυρίως ἱστορικὰ γεγονότα ἀναφερομένη, ἀπο-
τελεῖ τὴν καθ' αὐτὸ ἱστορικὴν κριτικὴν, ἀναφερομένη δὲ
εἰς τὰ συγγράμματα, ἀποτελεῖ τὴν συγγραφικὴν κριτι-
κὴν, τὴν περὶ τὰ συγγράμματα καὶ ποιήματα στρεφο-
μένην. Εἶναι ἄρα ἡ φιλολογικὴ κριτικὴ μέρος τῆς ἱστο-
ρικῆς κριτικῆς, προσπαθοῦσα τὴν ἐξωσιν καὶ ἀποβολὴν
τῶν ξένων καὶ ἑτερογενῶν καὶ τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ
γνησίου εἴτε κατὰ μέρος εἴτε καθ' ὅλου λαμβανομένου
τοῦ κριθησομένου συγγράμματος ἢ ποιήματος. Ὅμοιάζει
δηλαδὴ κατὰ τοῦτο ἡ φιλολογικὴ κριτικὴ τὴν αὐστηρὰν
ἀστυνομίαν, ἣτις δίδωκε τοὺς πλάνητας, τοὺς ἀγύρτας
καὶ λωποδύτας, οἵτινες εἰς τὰς ξένας οἰκίας ὑπείσερχο-
μενοι σφετερίζονται τὰ τῶν ἄλλων, ἢ τοὺς παραχαρά-
κτας καὶ κιβδηλοποιούς, τοὺς νοθεύοντας καὶ διαδί-
δοντας ψευδῆ ἀντὶ τῶν γνησίων καὶ ἀληθινῶν νομι-
σμάτων.

Ὅτι τοῦτο εἶναι τὸ πρῶτιστον ἔργον τῆς φιλολογικῆς
κριτικῆς εἶναι ἀναντίρρητον. ὡς ἐπίσης ἀναντίρρητον εἶ-
ναι ὅτι ἡ ὀρθὴ ἐρμηνευτικὴ προϋποτίθησι τὴν κριτικὴν
καὶ ὅτι ἡ ὀρθότης τῆς ἐρμηνευτικῆς περὶ λέξιν, φράσιν,
περὶ ἰδιαζόντων τοῖς ποιηταῖς καὶ πεζογράφοις ἐν γένει,
καὶ πάλιν τούτου ἡ ἐκείνου τοῦ εἶδους τοῖς ποιηταῖς καὶ
πεζογράφοις εἶναι ἀδύνατον, ἐὰν μὴ προσδιορισθῶσι πρό-
τερον χρόνοι, ἐποχὰς εἰς διάφορα περὶστατικά τοῦ ποιη-
τοῦ ἢ συγγραφέως, ἃ πρέπει ὁ ἐρμηνευτὴς νὰ παραλάβῃ
ἐκ τῆς κυρίως ἱστορικῆς κριτικῆς.

Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως ἔχουσι. Διὸ τῆς κριτικῆς δι-
αιρουμένης γενικῶς κατὰ τὰ προειρημένα εἰς λεκτικὴν καὶ
πραγματικὴν, εὐλόγως δύναται τις νὰ ὑπολάβῃ ὅτι ἡ φι-
λολογικὴ κριτικὴ, ἀποκλειομένη παντὸς πραγματικοῦ,
μένει μόνον περὶ λέξεις ἀσχολουμένη. Ἀλλὰ τοῦτο οὐ
μόνον ταπεινοῖ μεγάλως τὴν φιλολογικὴν κριτικὴν, ἀλλὰ
καὶ μάχεται καὶ εἰς τὸ παρελθὸν τῶν ἀσχοληθέντων περὶ
τὴν φιλολογικὴν κριτικὴν. Κατὰ τὴν ἀρχὴν ταύτην πρέ-
πει νὰ ἀποκλεισθῶσι τῆς τάξεως τῶν κριτικῶν ἄνδρες
κατατρίψαντες τὸν ἑαυτῶν βίον περὶ πᾶν ἄλλο ἢ περὶ
τὰς λέξεις μόνον τῶν ποιητῶν ἢ συγγραφέων. Καὶ τῷ
ὄντι ποῦ ἤθελον μείνει Διονύσιος ὁ Ἀλικαρνοσσεύς καὶ
Λυγγίνος ὁ κριτικός, οἵτινες, κρίνοντες τοὺς ποιητὰς καὶ
συγγραφεῖς, ἐπειρῶντο νὰ ἀνεύρωσι τὰς ἀρετὰς καὶ κακίας
ἐν τοῖς πονήμασιν αὐτῶν; Καὶ πάντες δὲ οἱ ἀρχαιότεροι

γραμματικοὶ τῆς Ἀλεξανδρείας οὐκ ἀπεκλείοντο τοῦ
τοιούτου.

Εἶναι ἀληθές ὅτι οἱ Ἀλεξανδρινοὶ δὲν διέστελλον ἀκρι-
βῶς τὰ δύο ταῦτα εἶδη, σύναμα καὶ ταῦτοχρόνως ἐπι-
τηδεύοντες· ἀλλὰ μὴ καὶ ἐκ τῶν νεωτέρων δὲν ὑπάρχουσι
πλείστοι εἰς τοῦτο ἐκπίπτοντες; Εἶναι ἀληθές ὅτι ἐκλι-
ναν πολλάκις πρὸς τὸ αὐθαίρετον, κατ' ἀρέσκειαν ψέγον-
τες ἢ ἐπαινοῦντες, καταδικάζοντες ἢ ὀβελίζοντες ὀλό-
κληρα χωρία τῶν κρινομένων πονημάτων, ἀλλὰ μήπως
ὀλίγοι ἐκ τῶν νεωτέρων, καταφρονούντες ἀντίγραφα καὶ
ρητὰς μαρτυρίας τῶν ἀρχαίων, μεταφράσεις ἀρχαίας
ισοδυναμούσας ἀντιγράφοις, δὲν καταντῶσιν εἰς εἰκασίας
περιττάς, εἰς διορθώσεις μὴ ἀναγκαίαις, τολμηράς καὶ
πολλάκις ἀτόπους; Ἐκ τούτου λοιπὸν ἔπεται ὅτι ἡ φι-
λογικὴ κριτικὴ εἶναι διττὴ, μέρος ἱστορικὴ στρεφομένη
περὶ τὴν διόρθωσιν τοῦ κειμένου καὶ εἰς τὴν ἐπὶ τὸ ἀρ-
χαῖον ἀποκατάστασιν, καὶ περὶ τὴν γνησιότητα τοῦ ὅλου
πονήματος, καὶ μέρος ἐρευνῶσα τὰς ἀρετὰς καὶ κακίας
αὐτοῦ.

Κατὰ ταῦτα ὁ φιλόλογος, ὡς ἀρχαιομαθὴς θεωρούμε-
νος, πρέπει νὰ περιλαμβάνῃ εἰς τὰ σπουδάζματα αὐτοῦ
πᾶν ὅ, τι συμβάλλει εἰς συστηματικὴν γνῶσιν τοῦ βίου
τῶν ἀρχαίων, Ἑλλήνων καὶ Ῥωμαίων, γλῶσσαν, μυθο-
λογίαν, ἱστορίαν καὶ τέχνην. ὡς κριτικὸς δὲ κύριον μὲν
ἔργον ἔχει τὴν περὶ τὸ κείμενον διόρθωσιν καὶ ἀποκατά-
στασιν, ἀλλ' ἤθελεν εἶναι τὸ ἔργον ἡμιτελές, ἐὰν, ἐξ-
ετάσας καὶ ἀνευρὼν τί καὶ τίνος ἦτο τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος
πόνημα, ἤθελε παραμελήσει καὶ τὴν ἐξέτασιν ὁποῖόν τι,
καλὸν ἢ κακόν. Ὁ ὀρθὸς λόγος ἀπαιτεῖ ὥστε, ἀρχόμενος
ἐκ τοῦ ἐνὸς νὰ τελευτᾷ εἰς τὸ ἄλλο. (ἀκολουθεῖ)

ΤΗΙ ΘΑΝΟΥΣΗΙ ΕΛΕΝΗΙ

Στῆς ἄνοιξίς Σου τὴ ζωὴ, Ἀγάπη μου, ἀκόμα
Τοῦ Οὐρανοῦ ἐπόθησες τὸ φωτοβόλον δῶμα·
Τώρα ποῦ πράσινα κλαδιὰ στὰ δένδρα ἀνθισμένα
Ἀέρι ἀνοιξιάτικο δροσίζει ἕνα, ἕνα,
Ποῦ κάμπους, ὄρη καὶ νερά ὁ ἥλιος χρυσώνει
Κ' ἐρωτικά μᾶς κελαδεῖ χαρούμενο τὰν ὁρὸν,
Ποῦ ὅ, τι χθὲς ἦτο ψυχρὸ ὁ ἥλιος τὸ θερμαίνει,
Τώρα καὶ Σὺ μοῦ πέταξες στοὺς Οὐρανοὺς, Ἑλένη;
Στῆς ἄνοιξίς Σου τὴ ζωὴ, εἴκοσι μόλις χρόνων,
Μὲ ἄφησες, Λατρεία μου, περιλύπον καὶ μόνον.

Ντίνος Μαντζάγρας

Ἡ ἐλευθερία δὲν ἀγαπᾷ νὰ κατοικήῃ εἰς τόπον, ὅπου δὲν
βασιλεύει ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ χρηστοτήθεια.

Κοραῖς

Τῆς ἐλευθερίας τὰν θη εἶναι δῶρα τοῦ Θεοῦ
Ποῦ αὐξάνουν φυτωμένα εἰς τὰ σπλάχνα τοῦ Λαοῦ.
Ζαλοκώστας

ΕΚ ΤΗΣ ΕΕΝΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Η ΨΥΧΗ ΤΟΥ ΠΕΤΡΟΥ

Διήγημα ὑπὸ Γεωργίου Ὁνέ

Ὁ ἰατρός Δαβιδῶφ, στρέφων τὸ πρόσωπόν του πρὸς τοὺς συνδαιτημένους τοῦ πρίγκηπος Πατρίτση ἠρώτησε:

— Καὶ σεῖς πιστεύετε εἰς τὴν δύναμιν μιᾶς ἐπανελημμένης ὑποβολῆς, ἥτις ἐμβάλλει εἰς τὸν ἐγκέφαλόν μας μίαν ἰδέαν ἰσχυράν καὶ ἀκαταμάχητον; πιστεύετε ὅτι ἡ ἰδέα αὕτη δύναται νὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τῆς πνευματικῆς μας καταστάσεως, εἰς τοιοῦτον σημείον, ὥστε νὰ μεταβάλῃ τὴν σωματικὴν μας κατάστασιν; διότι κατὰ τοῦτο θὰ συμφωνήσητε μὲ ἐμέ, ὅτι δηλαδή ἡ ψυχὴ ἔχει μεγάλην ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ σώματος.

— Συμφωνῶ, ἀπήντησεν ὁ πρίγκηψ, τώρα ἂς προσπαθήσωμεν νὰ εὕρωμεν τὸ συμπέρασμα...

Ἄμα τῷ ἀκούσθαι τῆς ἀπαντήσεως ταύτης, ἥτις ὑπὸ σπινθηρὸν μακρὴν συζητήσιν ἐπεκράτησεν ἐπὶ μικρὸν σιγὴν μετὰ τῶν ζωηρῶν κυρίων καὶ τῶν κομφῶν κυρίων οἵτινες πρὸ ὀλίγου εἶχον τελειώσει τὸ γεῦμα εἰς μίαν αἴθουσαν τοῦ ξενοδοχείου τῶν «Παρισίων» εἰς Monte-Carlo. Πέριξ τῆς τραπέζης βλέμματα ἐκπλήξεως καὶ ἀνίας ἀντηλλάγησαν, κατόπιν μίαν ζωηρὰ διαμαρτύρησιν ἠκούσθη παρ' ὧν ἐκείνων τῶν εὐγενῶν, τῶν χαρμωμένων ἤδη ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ μιᾶς ἐπιστημονικῆς συζητήσεως.

— Δὲν ἔχομε ὄρεξι νὰ ἀκούσωμε μεταφυσικὴν!

— Δὲν εὐρισκόμεθα σὲ κανένα σπουδαστήριον, θέλομεν νὰ διασκεδάσωμε!

— Γιατρὲ μὴ μᾶς σκοτίζεις!

— Σὰς βεβαιῶ, εἶνε πολὺ ἐνδιαφέρον, ἀκούσατε...

— Ὅχι! ὄχι! δὲν θέλομε!

— Ἐ! τότε, φίλοι μου, πηγαίνετε ὅπου θέλετε καὶ ἀφήστε μας ἡσυχούς.

Τρεῖς-τέσσαρες κυρίαι, πέντε-ἕξ κύριοι ἠγέρθησαν θορυβωδῶς, ὁ Πατρίτση ἔμεινε καθήμενος μειδιῶν εἰς τὰς κυρίας, ἔτεινε τὴν χεῖρά του εἰς τοὺς φίλους του καὶ εἶπε:

— Κάνετε ὅπως θέλετε, σὲ μιὰ ὥρα θὰ ἔλθωμε καὶ μεις· κατόπιν, στρεφόμενος πρὸς τὸν Πέτρον Λωριέ, τὸν ζωγράφον, τὸν φίλον τοῦ Ἰάκωβον Ἀλμεριά καὶ πρὸς τὸν ἰατρὸν Δαβιδῶφ, οἱ ὅποιοι δὲν εἶχον κινηθῇ ἀπὸ τὰς θέσεις των:

— Ἐξακολουθήσετε λοιπόν, ἀγαπητέ μου, εἶπε πρὸς τὸν ἰατρὸν, μοῦ κινεῖτε εἰς ἄκρον τὸ ἐνδιαφέρον.

Ὁ ἰατρός ἔρριψε τὸ σιγάρου του καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς ἀκροατὰς του ἐξηκολούθησεν τὴν διήγησίν του:

— Ὁμολογῶ ὅτι ἡ ἱστορία, τὴν ὁποίαν εἶχον ἀρχίσῃ πρὸ τῶν φίλων μας, εἶνε ἀρκετὰ περίεργος καὶ ὅτι εἰς τοὺς σκεπτικιστὰς θὰ φανῇ γελοία, στερεῖται πάσης πιθανότητος, ἀλλὰ εἰς τὰς σλαβικὰς χώρας, τὰς ὀμιχλῶδεις καὶ σκοτεινάς, αἵτινες πράγματι φαίνονται ὅτι εἶνε ἡ πατρίς τῶν βρυκολάκων καὶ τῶν φαντασμάτων, δὲν θὰ προῦκάλει τὴν παραμικρὰν ἀμφιβολίαν... τὸ ἥμισυ τῶν συμπατριωτῶν μας ἀποτελεῖται ἀπὸ παδοὺς τοῦ Iwendborg οἵτινες παραδέχονται καθὼς καὶ ὁ μέγας οὗτος φιλόσοφος, ἀλλ' ἀσυζητητεῖ, τὰ φαινόμενα τοῦ ἀόρατου κόσμου.

Δύνασθε νὰ τοὺς διηγηθῆτε, ὅπως κάνω ἐγὼ τώρα, περιστατικὰ, κατὰ τὰ ὁποῖα, διὰ μόνης τῆς θελήσεως μετεβίβασθησαν ψυχαὶ ἀποθανόντων εἰς ζῶντας, καὶ θὰ τοὺς ἴδῃτε νὰ ἀπολέσουν τὸ χρῶμά των, νὰ ταραχθῶσιν ἀλλ' οὐχὶ καὶ νὰ ἀμφιβάλλωσιν. εἰς τὴν πατρίδα μας δίδουσι πίστιν εἰς τοὺς βρυκολάκας, οἵτινες ἐξέρχονται τῶν τάφων των εὐθὺς ὡς μία σεληνιακὴ ἀκτὶς ψύσῃ αὐτοὺς, παραδέχονται τὰ φαντάσματα καὶ διὰ μόνης τῆς πίστεως ἦν ἔχουσιν εἰς τὰ θάματα, καθίστῶσι ταῦτα δυνατά... μίαν ἀκλόνητος πίστις εἶνε τὸ ἰσχυρότερον τῶν ρευστῶν καὶ ὡς πρῶτον ὅρον ὁ πνευματισμὸς ἔχει τὴν ἀπόλυτον πεποίθησιν. Ἐν δὲν ἔχετε πίστιν, ὡς λέγουσιν οἱ μεμνημένοι, μὴ ἐπιχειρήσετε νὰ εἰσδύσητε εἰς τὰ μυστήρια τῆς ἐπιστήμης μας, θὰ σὰς εἶνε ἀκατάληπτα, ὁ κόσμος τῶν ἀόρατων δὲν ἀποκαλύπτεται εἰμὴ εἰς τοὺς ἔχοντας μεγίστην ἐπιθυμίαν νὰ τὸν γνωρίσωσι, οἱ εἰρωνες καὶ οἱ ἄπιστοι τὸν εὐρίσκουσιν αἰωνίως κλειστόν.

Ὁ Ἰάκωβος Ἀλμεριά, κατελήφθη ὑπὸ ὀδυνηροτάτου βηχός· κατόπιν, στρέφων τὰ βλέμματά του πρὸς τὸν ἰατρὸν, ὡς ἂν κατεῖχτο ὑπὸ κρυφίας ἐλπίδος:

— Καὶ παρέστητε μάρτυς τοῦ γεγονότος, ἠρώτησε μὲ πεπνιγμένην φωνήν. εἶδате τὴν νέαν ἀναζῶσαν, ἀνευρίσκουσιν δυνάμεις, ἀνευρίσκουσιν τὴν υγίαν της, ὡς ἂν ἅπανα ἡ ζωτικότης τοῦ μνηστῆρός της εἶχε μεταδοθῇ εἰς αὐτήν;

— Δὲν συζητῶ αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ τὸ γεγονός, ἀπεκρίθη ὁ Δαβιδῶφ, ἐκθέτω ἀπλῶς τὰ ψυχολογικὰ ἀποτελέσματα αὐτοῦ:

Ὁ Βλαδίμηρος Ἀλεξίεβιτς, βλέπων τὴν Μαρίαν Φεδερόβναν, τὴν ὁποίαν ἐλάτρευε, σθυνομένην ὀλίγον κατ' ὀλίγον, ὡς λυχνία, τῆς ὁποίας τὸ ἔλαιον πλησιάζει πρὸς τὸ τέλος της καὶ ἀφοῦ ματαίως ἀπετάθη πρὸς ἅπαντας τοὺς ἰατροὺς τῆς Μόσχας, καὶ προσεκάλεσε ἐμὲ αὐτὸν ἀπὸ τὴν Πετρούπολιν διὰ νὰ ἀκούσῃ ἀπὸ τὸ στόμα μου τὴν καταδικαστικὴν ἀπόφασιν τῆς μνηστῆς του, ἔσχε τὴν ἀλλόκοτον ἰδέαν νὰ ἀποταθῇ πρὸς μίαν γρατῖαν μάγισσαν, φημιζομένην διὰ τὰ θάματα της.

Μετέβη καὶ τὴν ἐπισκέφθη τὸ ἑσπέρας, τὴν παραμυνην τῶν Χριστουγέννων. Ἡ μάγισσα τὸν ἐδέχθη εἰς μίαν τρώγλην καί, ἀφοῦ ἐνώπιόν του ἐπεκαλέσθη ἀπάσας τὰς καταχθονίους δυνάμεις, τοῦ ἔδωσε νὰ πῇ, ἐντὸς ξυλίνου δοχείου, ποτὸν παραδόξου χρώματος καὶ ὀσμῆς, καὶ ἐπειρῶν αὐτὸς ἐδίσταζε τὸν ἐκύτταξεν ἀπειλητικῶς καὶ εἶπε:

— Διατείνεσαι ὅτι ἀγαπᾷς μίαν γυναῖκα καὶ ὅτι δι' αὐτὴν εἶσαι ἔτοιμος καὶ κῦτὴν τὴν ζωὴν σου νὰ θυσιάσῃς, καὶ δισταζεις νὰ πῇς ἐν ἄγνωστον ποτόν, ἔστω καὶ δηλητήριο! ὦ ἄνδρε! κλαῦσε, ἀφοῦ σὲ κυριεύει ὁ φόβος!

Αὐτοστιγμὴ ὁ Βλαδίμηρος Ἀλεξίεβιτς ἐκένωσε τὸ δοχεῖον. Τοῦ ἐφάνη ἀμέσως ὅτι εἶχε μεθύσει, ἐν εὐχαρίστον θάλπος τὸν κατέλαβεν, οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐκαλύφθησαν ὑπὸ φωτεινῆς ὀμίχλης. Τὸ αἷμά του ἔβραζεν εἰς τὰς φλέβας του καὶ ἤκουεν ἀγγέλους ψάλλοντας οὐράνια ᾠσματα. Τοῦ ἐφάνη ὅτι διέσχίζεν ἀπεράντους ἐκτάσεις, ἀπώλεσε τὴν αἴσθησιν τῶν γηίνων πραγμάτων καὶ ἐν μέσῳ θείας ἐκστάσεως εἶδε, βαίνουσας πρὸς αὐτόν, θεῖαν μορφήν, ἐν λευκὸν καὶ οὐράνιον φάντασμα, τὸ ὅποιον τοῦ εἶπε:

— Θέλεις νὰ ἀγοράσῃς τὴν ζωὴν ἐκείνης, τὴν ὁποίαν ἀγαπᾷς; Τὴν ψυχὴν σου εἰς τὸ σῶμά της καὶ τὸ σῶμά

σου εἰς τὴν ψυχρὰν γῆν ! Τίποτε δὲν θὰ ἔχῃς νὰ λυπηθῇς, ἀφοῦ ἡ ψυχὴ σου θὰ εὐρίσκεται εἰς τὸ σῶμά της, καὶ ἡ χαρὰ της θὰ εἶνε ἡ πηγὴ τῆς εὐτυχίας σου !

Τὸ οὐράνιον φάντασμα ἔχθη εἰς τὴν φωτεινὴν ὁμίχλην, καὶ ὁ Βλαδίμηρος Ἀλεξίεβιτς συνῆλθεν εἰς ἑαυτόν.

Ἐπανευρέθη εἰς τὴν τρώγλην τῆς μαγίσσης, πλησίον μιᾶς ζωηρᾶς πυρᾶς· ἡ γραῖα ἔψαλλε μαγικούς ὕμνους καὶ οὐδόλως τὸν προσεῖχε.

Ταραχθεὶς ἐξ ὧων εἶχεν ἀκούσῃ ὁ νέος ἐπεχείρησε νὰ σκεφθῇ ἐπὶ τῶν παραδοξῶν αὐτῶν ἀποκαλύψεων.

Ἐνώπιόν του δὲν εἶδεν εἰμὴ μίαν ρυπαρὰν μέγαιραν ἥτις τὸν εἶχε κάμῃ νὰ ἐπικοινωνήσῃ μετὰ τῶν πνευμάτων, ὅπως ὁ θυρωρὸς σὰς ἀνοίγει τὴν θύραν τοῦ ἱεροῦ τοῦ Ναοῦ, ὅπου ἐν ἀπάσῃ τῇ λαμπρότητί του φεγγόβολοι τὸ θεῖον.

Ἔθεσε τὴν χειρὰ του ἐπὶ τοῦ ὤμου τῆς γραῖας, ἐκείνη ἔστρεψε πρὸς αὐτὸν τοὺς ἐσθεσμένους της ὀφθαλμούς καὶ μὲ τὴν σαρδονικήν της φωνήν :

— Ἐ ! ἔμαθες ὅ,τι ἤθελες νὰ μάθῃς ;

— Τίνι τρόπῳ μοῦ ἀφῆρεςες τὴν γνῶσιν τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου, ἠρώτησεν αὐτός, τί μοῦ ἔδωκες καὶ ἡπια ;

— Τί σὲ ἐνδιαφέρει ; εἶδες τοὺς ἀθανάτους ;

— Διὰ τίνος μαγείας μοῦ τοὺς ἔδειξες ;

— Ῥώτησε αὐτοὺς τοὺς ἰδίους . . . ἐδῶ εἶνε γύρω σου . . .

Ὁ Βλαδίμηρος ἔκαμε κίνημα δυσπιστίας.

— Μήπως ἀμφιβόλλῃς ; τότε μεῖνε χωρὶς ἐλπίδα !

Τὸ ἀνάστημα τῆς μαγίσσης ἐμεγαλύνθη, τὸ πρόσωπόν της ἐξωραίσθη ἀπὸ μίαν ἀγρίαν ὑπερφηάνειαν, καὶ δεικνύουσα τὴν θύραν εἰς τὸν Βλαδίμηρον :

— Πήγαινε ! καὶ πίστευε !

Ὁ Βλαδίμηρος ἔρριψε χαμαὶ τὸ βαλάντιόν του, ἡ γραῖα μὲ περιφρόνησιν τὸ ὥθησε διὰ τοῦ ποδός της εἰς γωνίαν τινὰ τοῦ δωματίου, κατόπιν ἐξέτεινε τοὺς βραχίονάς της διὰ τελευταίαν ἐπὶ κλησιν, καὶ μὲ ἀκτινοβολοῦν μέτωπον ἐπανέλαβε μὲ παλλομένην φωνήν :

— Πίστευε καὶ μὴ ἐρεύνα ! πίστευε ! ἐδῶ ἐγκτεται ἡ σωτηρία !

Ἐφυγε . . . ἐπέστρεψεν εἰς τὴν οἰκίαν του, μέγα μέρος τῆς νυκτός ἔγραψεν ἐπιστολάς καὶ τὴν πρωΐαν, ὅταν εἰσηλθὼν εἰς τὸ δωμάτιόν του, τὸν εὗρον νεκρόν.

— Καὶ ἡ μνηστὴ τί ἀπέγεινεν ; ἠρώτησεν ὁ Πέτρος Λωριέ.

— Ἀνέκτησε τὴν ὑγίαν της, ἀπήντησεν ὁ Δαβιδῶφ, ἀλλὰ, ἂν καὶ ἦτο θελκτικὴ καὶ ἀξιολάτρευτος, δὲν ἠθέλησε ποτὲ νὰ ὑπανδρευθῇ καὶ ἔμεινε κόρη, ὡς ἐὰν ἔμενε πιστὴ εἰς ἓνα μυστηριώδη καὶ ἐσωτερικὸν ἔρωτα.

— Καὶ πιστεύετε, σεῖς, αὐτὸ τὸ θαῦμα ; ἠρώτησεν ὁ Ἰάκωβος Ἀλμεριά. Ὁ Δαβιδῶφ ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν.

— Οἱ ἱατροὶ δὲν δίδουν τόσον εὐκολὰ πίστιν εἰς τὰ πράγματα αὐτά, εἶπεν ὁ ὕλισμός ἔχει πολλοὺς ὁπαδοὺς μεταξὺ τῶν συναδέλφων μου, ἐν τούτοις διὰ τοῦ μαγνητισμοῦ νέοι ὀρίζοντες ἀνοίγονται πρὸ ἡμῶν.

[Ἀκολουθεῖ]

(Κατὰ μετάφρασιν) Κωνστ. Α. Παπαπάνος

Η ΜΟΝΩΣΙΣ (Κατὰ Λαμαρτίνον)

Εἰς τὴν σκιὰν τῆς γηραιᾶς δρυὸς συχνὰ εἰς τ' ὄρος
περίλυπος προσκάθημαι περὶ δυσμᾶς ἡλίου·
ἐκεῖθεν δὲ τὸ ὄμμα μου θεᾷ ἀδιαφόρως
τὴν ποικιλήν τὴν ἄποψιν τοῦ πρὸ ἐμοῦ πεδίου ...

Ἐδῶ μυκάτ' ὁ ποταμὸς μὲ κύματ' ἀφροισμένα
καὶ φεύγων ἐλικοειδής, μακρὰν που καταδύει
ἐκεῖ ἡ λίμνη ὕδατα ἐκτείνει κοιμισμένα
ἢ τῆς ἐσπέρας ὁ ἀστὴρ ἠρέμα ἀναδύει.

Εἰς τῶν βουνῶν τὰς κορυφὰς τὰς ἐκ δασῶν σκιώδεις
ἢ δεῖλῃ τὴν ὑστάτην της ἀκτῖνα ἀποστέλλει,
καὶ τῆς ἀνάσσης τῶν σκιῶν ὁ δίφρος ὁ ἀτμώδης
λευκαίνει τὸν ὀρίζοντα ἐφ' ὅσον ἀνατέλλει . . .

Ἀπὸ πτερόγιον ναοῦ θρησκευτικὸς πλὴν ἤχος
ἐκφεύγων διαχέεται καθ' ὅλα τὰ σημεῖα
ὁ ὁδοιπόρος ἴσταται, ὁ κώδων δὲ εὐήχως
ἐνοῖ εἰς ὕστατον παλμὸν ἡμέρας μέλη θεᾶ. [φύσις

Πρὸ τῶν εἰκόνων πλὴν αὐτῶν, ἃς γράφει μάγος
μέν' ἡ ψυχὴ μου ἀθελκτος καὶ δὲν μεταρσοῦται,
βλέπω τὴν γῆν ὡς θεωρεῖ πλάνος σκιὰ ἐπίσης·
ἐκ τοῦ ἡλίου ὁ νεκρὸς θάλλπος οὐδὲν καρποῦται.

Ἀπὸ γηλόφου εἰς γηλόφον ματαίως ἀτενίζω,
καθὼς κ' εἰς τοῦ ὀρίζοντος τὰ τέσσαρα σημεῖα,
εἰς τ' ἄπειρον διάστημα τὸ βλέμμα μου βυθίζω
καὶ λέγω «οὐδαμοῦ ἐμὲ προσμένει εὐτυχία»

Τί πρὸς ἐμὲ οἱ γηλόφοι, ἀνάκτορ', ἀγροικίαι ;
ἢ ὑπαρξίς των δι' ἐμὲ καλοῦ ἐστερημένη !
βράχοι, δρυμῶνες, ποταμοί, γλυκεῖαι ἐρημίαι,
ἐν ὧν ἐλλείπει ἀφ' ὧν, ἐρήμη δ' ἡ γῆ μένει !

Εἰτ' ἄρχεται ἡ τελευτᾶ ὁ κύκλος τοῦ ἡλίου,
μὲ ὄμμα ἀδιάφορον αὐτὸν ἐνατενίζω·
εἴτ' ἀνατέλλ' ἡ κρύπτεται ἐπ' οὐρανοῦ αἰθροῖου
ἢ σκοτεινοῦ, τί ὄφελος ἐγὼ ἀποκομίζω ;

Ἄν μετ' αὐτοῦ τὰς ἀχανεῖς ἐκτάσεις διασχίσω
οἱ ὀφθαλμοί μου ἔρημον τὸ πᾶν θὰ θεωρῶσι,
ὅσα φωτίζει δὲ αὐτὸς ποτὲ δὲν θὰ ποθήσω,
ἀπὸ τὸ σύμπαν δὲ οὐδὲν ζητῶ ὅπως μοι δώσῃ.

Πλὴν ἴσως πέραν τῶν μακρῶν τοῦ κράτους του
κ' ἐνθα ὁ ὄντως ἥλιος φωτίζει νέα κράτη, [ὀρίων
ἂν ἡδυνάμην ἐπὶ γῆς ν' ἀφίσω τὸ σαρκίον,
θὰ ἔβλεπον ὅ,τ' ἡ ψυχὴ ὡς ὄνειρον νῦν πλάττει !

Ἐκεῖ εἰς ἣν ἐγὼ ποθῶ πηγὴν θὰ ἐντυφλήσω,
θὰ ἐπιτύχω δὲ ἐκεῖ καὶ ἔροτα κ' ἐλπίδα,
καὶ τὸ ἰδανικὸν αὐτὸ ἐκεῖ θὰ τ' ἀποκτήσω
ὅπερ ποθοῦσιν αἱ ψυχαὶ ἀλλ' ἐπὶ γῆς οὐκ οἶδα.

Εἴθε τὸ ἄρμα τῆς Ἑοῦς ταχὺ νὰ μὲ κομίση,
ὦ πόθνε μου ἀόριστε, εἰς χώρας Σου ἡδέας!
Πρὸς τί νὰ μένω ἐπ' αὐτῆς τῆς γῆς τῆς ἐξορίας
ἀφοῦ ὁ συγκροτῶν ἐμὲ δεσμὸς νῦν ἔχει λύση;

Ὅταν τὸ φύλλον χωρισθῇ καὶ πέσ' εἰς τὸ πεδίον
ὁ τῆς ἐσπέρας ἄνεμος ἐγείρεται, τ' ἀρπάζει·
ὡς μ' ἀναρπάσῃ ὁ Βορρᾶς, ὁ λαίλαπας κυλίων·
ἢ ὑπαρξίς μου πρὸς νεκρὸν τι φύλλον ὁμοιάζει.

Λουκάς Βαλμάδης.

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

ΟΥΔΕΝ ΚΑΙΝΟΝ ΥΠΟ ΤΟΝ ΗΛΙΟΝ

Αἱ μεγάλοι ἀνακαλύψεις δι' ἃς καυχῶνται οἱ νεώτεροι χρόνοι εἶναι ἐν μέρει ἢ ἀνακαλύψεις ἐκ νέου γενομένης ἢ ἀνάπτυξης καὶ ἐφαρμογῇ παλαιῶν παρατηρήσεων.

Εὐρίσκομεν οὐχὶ σπανίως πρὸς μεγάλην ἡμῶν ἐκπληξιν τοῦτο ἢ ἐκεῖνο, ὅπερ νεωτάτης κατὰ γωγῆς ὑπολαμβάνομεν, πρὸ ἑκατοντάδων ἤδη καὶ χιλιάδων ἐτῶν ὑπάρχον.

Ἐνταῦθα ἡμεῖς θὰ ἀναφέρωμεν ἀξιοσημειώτα τινὰ παραδείγματα. Ὁ Στράβων ἐν τοῖς Γεωγραφικοῖς αὐτοῦ (Α, 64) λέγει, ὅτι ἂν δὲν ἐκώλυε τὸ μέγεθος τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ θὰ ἐπλέομεν ἀπὸ τῆς Ἰσθρίας εἰς τὴν Ἰνδικήν. Ἦτοι ὁ Στράβων ἔλεγε δέκα καὶ πέντε αἰῶνας πρότερον ἐκεῖνο, ὅπερ ὁ Κολόμβος ἐπεχείρησε νὰ ἐκτελέσῃ, ὅτε κατὰ τύχην ἀνεκάλυψε πρὸ αὐτοῦ ἄγνωστον χώραν, τὴν Ἀμερικὴν, ἣν ὅμως αὐτὸς ἐθεώρει ὡς τὴν Ἰνδικήν. Ἡ χύτρα ἢ λεγομένη τοῦ Παπίνου, ἥτο γνωστὴ τοῖς ἀρχαίοις, χωρὶς ὅμως ἐκ ταύτης νὰ ἔλθωσιν εἰς ἐπινόησιν ἀτμοκινήτων πλοίων, ἀμαζῶν καὶ μηχανῶν. Τὸ αὐτοκίνητον ἐπίσης ἥτο γνωστὸν κατὰ τοὺς Ρωμαίους χρόνους. Ἡ κίνησις τῆς γῆς περὶ ἐαυτὴν ἐδιδάσκετο δις χίλια ἔτη σχεδὸν πρὸ τοῦ Γαλλιλαιῶντος ὑπὸ τοῦ Πυθαγορείου φιλοσόφου Ἀλκίτα, ζῶντος τὸν Δ' αἰῶνα π. Χ. Ἡ διδασκαλία αὕτη εἶναι ἴσως καὶ ἀρχαιότερα ἔτι. Γνωστὸς ἔτι ἥτο ὁ νόμος τῆς βρυτήτος* ἐπίσης ἢ τῆς ἐξελιξέως θεωρία (evolution) τοῦ Darwin, ἥτοι ὁ ὕλισμός* τὴν θεωρίαν περὶ τῆς γενέσεως καὶ ἀναπτύξεως τῶν ὀργανικῶν ὄντων ἐδίδασκον οἱ πρῶτοι καὶ ἀρχαιότατοι φιλόσοφοι τῆς Ἑλλάδος* Ἀναξίμανδρος ὁ Μιλήσιος, Ξενοφάνης ὁ Κολοφώνιος, ὁ ἰδρυτὴς τῆς Ἑλεατικῆς σχολῆς, Ἐμπεδοκλῆς ὁ Ἀκραγαντίνος, ὁ Παρμενίδης, ὁ Δημόκριτος, ὁ Ἀναξαγόρας καὶ ἄλλοι.

Τελευταῖον πάντων ἀναφέρομεν τὸ μᾶλλον ἀξιοσημειώτον παράδειγμα· ὁ Κικέρων ἐν τῷ ἔργῳ αὐτοῦ de natura deorum (=περὶ τῆς τῶν θεῶν φύσεως* βιβλ. Β, κεφ. 37) ἔχει παρατήρησιν, ἥτις προέρχεται ἐξ ἐλληνικῆς πηγῆς, ἐκ τοῦ στωικοῦ φιλοσόφου Παναιτίου.¹⁾ Ὁ Κικέρων ἢ μᾶλλον ὁ Ἕλλην φιλόσοφος φρονεῖ, ὅτι τόσο ἐῖναι ἀπίστευτον ὅτι ὁ κάλλιστος οὗτος κόσμος συνέστη ἐκ τυχαίας τῶν ἀτόμων ἐνώσεως, ὅσον καὶ ἦτι

ἐκ σωροῦ μεταλλικῶν γραμμάτων κατὰ γῆς χυθέντων δύνανται νὰ συγκροτηθῶσι τὰ Χρονικά τοῦ Ἐννίου (Ρωμαίου ἐπικοῦ ποιητοῦ)* ἀδιότι, λέγει, ἀγνοῶ ἂν ἐν ἐνὶ τοῦλάχιστον στίχῳ δυνηθῇ τόσο νὰ ἰσχύσῃ ἡ τύχη». Ἦτοι αἰῶνας ὅλους πρότερον πρὸ τοῦ Γουτεμβέργιου ἡ τυπογραφία ὑπῆρξεν ἐν τῷ νῷ Ἑλληνος φιλοσόφου. Τὸ θαυμαστὸν ὅμως εἶναι πῶς δὲν ἐπῆλθεν εἰς τὸν εὐρετὴν τῆς παρομοιώσεως ταύτης ἢ εἰς ἀναγνώστην τινὰ νὰ συνθέσῃ πράγματι βιβλίον τι διὰ μεταλλικῶν γραμμάτων καὶ ἔπειτα νὰ ἀποτυπώσῃ; Ἐκ πάντων τούτων βλέπομεν ὅτι οἱ ἀρχαῖοι ἀνωρυζαν θησαυρούς, οὓς πάλιν ἀπώλεσαν, διότι τὴν ἀξίαν αὐτῶν αὐτοὶ οἱ πρῶτοι ἀνακαλύψαντες δὲν κατενόησαν, καὶ διότι αἱ περιστάσεις τῶν χρόνων δὲν παρείχον ταῖς ἀνακαλύψεις τὰς συνθήκας, ὧν εἶχον ἀνάγκην πρὸς διατήρησιν καὶ ὠρίμανσιν.

* Ἀντώνιος Ἀρκάς

ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΨΕΥΔΟΠΑΡΗΓΟΡΙΩΝ

(Ἀπόδομα)

... Δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει τὸ πούλημα τῶν ἐπιστημῶν, οὔτε καὶ ἂν καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἢ ἱετρικὴ εἶναι ἐξηγορασμένη ἀπὸ τὸ γῆρας καὶ τὴν ἀσθένειαν. Ἀπ' οὗ γνωρίζομεν ὅτι τὸ νὰ ἐκμεταλλευθῇ ἡ ἐρευνητικὴ ἰδιότης τοῦ ἀνθρώπου ὄντος τόσο δολίως, ἥτο ἓνα μαιραῖον ἀποτέλεσμα μιᾶς ἐποχῆς, ποῦ δὲν τῆς ἐπετρέπετο νὰ ᾔνε εὐτυχισμένη.

Μᾶς ἐμποεῖ μόνον φρίκην ἢ ἀπόπειρα πρὸς ἐξαγορὰν τῆς Καλλιτεχνίας* διότι τὴν τάσιν πρὸς τὴν εὐτυχίαν μόνον ἢ Καλλιτεχνία ἡμπορεῖ νὰ τὴν ὁδηγήσῃ ἀσφαλῶς.

Καὶ ἐνδιαφερόμεθα διὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς* διότι μόνον ἢ ἀνεξαρτησία τῆς Καλλιτεχνίας θὰ ἡμπορέσῃ νὰ φέρῃ ἓνα ἀντιπερισπασμὸν πρὸς τὴν τυραννίαν τῆς προδιδούσης ἐπιστήμης καὶ νὰ ἐκμηδενίσῃ ὅλους τοὺς ἡλίθιους καὶ καταστρεπτικούς ἐγωῖσμούς ἐκείνων, οἱ ὅποιοι μὲ τὰ ὑποῦλα μέσα τῶν ἀδυναμιῶν των ζητοῦν νὰ ὑποτάξουν τὰς ἀκατανικήτους δυνάμεις* μᾶς.

Ἀγωνιζόμεθα διὰ τὰ δικαιώματα τῆς δυνάμεως, ἔστω καὶ ὅταν αὕτη δὲν ἐκδηλώνεται.

Τὴν σημασίαν τῆς κινήσεως τῶν βλεφάρων τὴν ἐννοοῦμεν, ὅπως καὶ τὴν αἰσθητικὴν τοῦ αὐτομάτου τρόπον τινὰ σφυζήματος τῶν χειλέων, ἀλλὰ θὰ τὰ θεωρήσωμεν αὐτὰ ὑπὸ τὸ κράτος πανικοῦ, ὅταν τὸ ἄνοιγμα τῶν ματιῶν ποῦ θὰ ἐπακολουθήσῃ δὲν τὸ διαδεχθῇ μία πρόσκλησις πρὸς τὴν διάχυσιν.

*

**

... Ἐχομεν τὰς αἰσθητικὰς ἴνας καὶ τὰς κινήτικὰς* καὶ ὀφείλομεν νὰ ἀφήσωμεν πλέον ἐλευθέραν τὴν ἀναγκαστικότητα τῶν φαινομένων, ἵνα μὴ ἀνακοπῇ ἐπὶ μακρότερον τὸ ἔργον τῆς ἐξελιξέως πρὸς τὸ τέλειον καὶ τὸ ὑγιές.

Φθάνει πλέον ὅσον παρεξήγησε καὶ ὅσον ἐφοβήθη ὁ ἓνας τὸν ἄλλον. Φθάνει πλέον ποῦ ἡμποδίσθη νὰ ἐξαπλωθῇ τοῦ διεθνοῦς Ἑλληνισμοῦ ἡ χαρὰ μὲ τὸ σύστημα,

1) Περὶ τούτου ὅρα Γραμματολογίαν Γ. Μιστριώτου τόμ. Β' σελ. 651.

τὸ ὅποιον ἦλθε μόνον διὰ νὰ παρεξηγηθῇ ὅπως περιορίσῃ ἀργότερα.

Ἡμεῖς ἀποβλέπομεν πρὸς τὴν ἐλευθερίαν τῶν κοινῶν τὴν πραγματικὴν. Καὶ εἶναι αὕτῃ μόνον ἡ εὐδαιμονία των. Καὶ δι' αὐτὸ ἐπιμένομεν ὅπως ἀπὸ τὸ μεταξὺ τῆς αἰσθήσεως καὶ τῆς ἐκτελέσεως τῆς αἰσθήσεως ἐκδιωχθῇ ἡ ἀθλιότης τῆς σκέψεως—τὸ ἀποτελεσματικὸν τοῦ χρονίου τρόμου—διὰ νὰ ἐκλείψουν καὶ ὅλα τὰ κύματα, τὰ ὅποια ταρασσὺν τὸν αἰθέρα ἀπὸ τῆς οἰμωγῆς τοῦ ἄλγους τῆς ζωῆς.

Ἀπὸ ἐπιστήμην προδότριαν, ἡ ὑγεία τῆς ἀνθρωπότητος δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐλπίσῃ τίποτε πλέον· μόνον πρὸς τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Καλλιτεχνίας δυνάμεθα νὰ ἀτενίζωμεν καὶ νὰ ζητῶμεν συμπάθειαν, βοηθούμενοι καὶ ἀπὸ τὴν εἰλικρίνειαν τῆς πεποιθήσεώς μας : ὅτι, ἂν ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι ἐδημιούργησαν, ὅ,τι ἐδημιούργησαν, ἦσαν πρεσβύτεροι ὡς ἄτομα, ἡμεῖς εἴμεθα νέοι καὶ μεγάλοι ὡς ἐποχή.

Γ. Σαραφίδης

ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΟΥ ΤΑΦΟΥ

Ἀλυσμόντος ὄντως θὰ παραμείνῃ ἡ μεγάλη ἡμερὶς τοῦ «Παρνασσοῦ» τῇ Μεγάλῃ Πέμπτῃ, καθ' ἣν ἠγόρευσεν ὁ κ. Χ. Ἡλιόπουλος (ὁ πολύτιμος σὺν τοῖς ἄλλοις συνεργάτης τῆς «Ἀττικῆς Ἰριδος»), ἐπὶ δώρων ἀναπτύξας ἱστορικῶς, ἐθνολογικῶς καὶ οἰκονομικῶς τὰ κατὰ τὸν Πανάγιον Τάφον.

Ἡ αἴθουσα ἦτο ἀσφυκτικῶς πεπληρωμένη ἐξ ἐκλεκτοτάτου ἀκροατηρίου, ἔνθα διεκρίνοντο οἱ κκ. Σκουλούδης καὶ Καζάκης, διάφοροι καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου, λόγιοι, ἐπιστήμονες καὶ πλῆθος κυριῶν, ὧν οὐκ ὀλίγαι ἴσταντο ὄρθαι ἔνεκα τοῦ συνωστισμοῦ καὶ ἐν τῷ ἐξώστῃ καὶ ἐν τοῖς διαδρόμοις.

Κατέδειξεν ἐν χειμαρρῶδι εὐγλωττία τὸ τί δέον γενέσθαι, ἐν ἐξόχῳ δὲ λυρισμῷ, πατριωτικῷ σθένει καὶ περιπαθείᾳ, ἥτις συνεκίνησε βαθύτατα, ἐκαυτηρίασε τὴν ἀστοργίαν τῆς Ἑλληνικῆς πολιτείας καὶ τὴν ἀσύγγνωστον ἐν τῇ ἐθνικῇ δράσει ἐπιπολαιότητα καὶ νάρκην.

Εἰς τὸ βῶν δὲ μέρος ἐν ἀπαγγελίᾳ θαυμαστῇ ἐξεφώνησε ποιητικοῦ κάλλους ἀποστροφὰς ἀπὸ τοῦ Παρθενῶνος πρὸς τὸν Γολγοθᾶν ἐν φιλοσοφικῷ μεγαλείῳ συνδέσας τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸν Χριστὸν ἐν παραλληλισμῷ.

Παρὰ τὸ βῆμα διεκρίνετο μεγάλη εἰκὼν τοῦ Παρθενῶνος, χρυσοῦς τρίπους καὶ καπνίζοντες βωμοί, δεξιᾷ δὲ μεγίστη εἰκὼν, ἣν κεκαλυμμένην δι' ἑλληνικῆς σημαίας ἀπεκάλυψεν εἰς τὸ μέσον, καὶ ἥτις παριστᾷ θαυμασίαν μορφήν τοῦ πάσχοντος Χριστοῦ, ἔργον πολύτιμον μεγάλης δυνάμεως τοῦ ἐν Βιέννῃ Ἑλλήνου ζωγράφου κ. Παρθένου, περὶ οὗ τοσοῦτος ἐγένετο λόγος καὶ ἐν Γερμανίᾳ.

Κατέληξε δὲ δι' ὥραίας ἀποστροφῆς εἰς τὴν ἀπερχομένην φανταστικὴν Πάραλον καὶ κατέ-

δειξεν ὅτι τὸ πᾶν ἦδη διὰ τὸν Πανάγιον Τάφον ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἰδρυομένης «Παλαιστ. Πανελλ. Ἀθλητικῆς Ἑταιρείας», ἥς προάγγελος εἶνε τὸ κατ' αὐτὰς ἐκδιδόμενον καὶ ὅπερ ἀναμένεται ἀνυπομόνως «Πανελλήνιον Ἑθνικὸν Λεύκωμα».

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΡΤΖΩΚΗΣ

(Συνέχεια)

Πλήρης ζωῆς εἶναι ἡ εἰκὼν τοῦ Ἑαρος τῶν βαρβάρων στίχων του. Εἰς τὸ ποίημα αὐτὸ ὑπάρχει ὅλη ἡ κίνησις τῆς πραγματικῆς ζωῆς καὶ τοῦ κόπου, ἐξελισσόμενη μετ' ὅλον τὸ μεγαλοπρεπὲς ὕψος τοῦ κλασικισμοῦ.

Τὸ βῆδι βαρεῖα στὸ χωράφι
Τὰ πόδια ἀργοκίνητο πέρνει,
Ἀνοίγει ψυδῶντας τὰ μαῦρα ρουθούνια
Κι' ὀλόγυρτο στέρνει βραχνὸ μουγκριτὸ.

Ἀνάψτει τὸ χόρτο, τὸ χῶμα,
Ἡ θάλασσα ὀλόστρωτη ἀστράπτει
Στὴ γῆ ξαπλωμένο θεωρεῖς τὸ μωσχάρι
Νά βροῖσκῃ στὸν ἥλιο δροσιὰ καὶ ζωή.

Νομίζει τις ὅτι βλέπει τὸ ὑπερήφανον αὐτὸ ζῶον μετ' ὅλην τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἐκείνου τὸ μεγαλοπρεπὲς νὰ διέρχεται καὶ νὰ ἐτοιμάζεται πρὸς τὸν σοβερὸν ἀγῶνα τῆς ἐργασίας.

Ἡ βαρὺς ἐκείνη φωνὴ του νομίζει τις ὅτι εἶναι ἐν σύνθημα, καὶ ἀνοῖγον τοὺς ρόθωνας τὸ ὑπερήφανον ζῶον λαμβάνει πλειοτέραν ζωὴν ὅπως ἀρχίστῃ ἐργαζόμενον. Καίει ἡ γῆ καὶ ἐντὸς αὐτῆς τὸ χόρτον φλογίζεται· ἡ θάλασσα μακρόθεν, ἐν τῷ μέσῳ τῶν φλογερῶν φιλημάτων τοῦ ἡλίου διαφρίνεται ἐν ὅλῃ τῇ νωχελῇ αὐτῆς γαλήνῃ. ὅπως ἀντιθέτως πρὸς τὴν κοπιώδη πάλιν τοῦ ἔργου. Νομίζει τις ὅτι μακρόθεν διαβλέπει τὴν εἰκόνα τῆς ἀναπαύσεως, τὴν ὁποῖαν ἀντιπαριστᾷ ἡ ἡρεμοῦσα θάλασσα καὶ ἡ ὁποῖα κατόπιν τοῦ κόπου εἶναι τόσον ποθητή. Ὁ μόσχος ἐξηπλωμένος εὐρίσκει τὴν δρόσον τῆς ἀνακουφίσεως ὑπὸ τὸν ἥλιον· καὶ τὸ ἔργον ἐξακολουθεῖ· τὸ ἀγροτικὸν δὲ τοῦτο πανόραμα παρουσιάζει τῆς χειρὸς διαρκῶς κινουμένης αἰτίνης σπεύρουσαι τὸν ἄρτον προσδοκῶσι τὴν ἀνταμοιβὴν τοῦ κόπου των.

Τριγύρω στὰ μέτωπα λάμπουν
Οἱ ἀμέτρητοι κόποι τ' ἀνθρώπου
Κ' ἐμπρὸς σου ξανοίγεις μ' ὀλόχαρο βλέμμα
Χρυσάφι γεμάτη τὴν κάθε ἀγκαλιά.

Ὁ κόπος περιούσιος μετ' αὐτοὺς λευκοὺς σταλακτίτας του τὰ μέτωπα, οἱ σταλακτίται οὗτοι λάμποντες φανερῶνουν τοὺς ἀπείρους κόπους τοῦ ἀνθρώπου. Τὸ βλέμμα πρὸ τῆς εὐφροσύνης ταύτης θεᾶς ἀναπαύεται περιχαρὲς καὶ τὸ στῆθος ἐκείνου τὸ ὅποιον τόσον ἔπαλλε κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐργασίας, πληροῦται ἐκ τοῦ χρονίου ἐκείνου

τῆς ἀνταμοιβῆς τὸ ὅποιον ἀνακουφίζει τὸ σῶμα καὶ καθιστᾷ γλυκύτερον τὸν ἄρτον.

Ἡ πραγματικὴ πνοὴ τῆς ζωῆς ἐξέρχεται ἐκ τοῦ ποιήματος αὐτοῦ, ἡ ζωὴ ἐκείνη ἣτις ἄνευ παθῶν, ἄνευ ψυχολογικῶν σπαραγμῶν δὲν κλονίζει τὸ σῶμα ἀλλὰ καθιστᾷ αὐτὸ πλέον εὐθυτενὲς ὅπως ἐκτελέσῃ τὸν ἐπὶ τῆς γῆς προορισμὸν του.

Ἀκατάσχετος ὁ πειρασμὸς τοῦ καλοῦ μὲ κάμνει ὥστε νὰ ἐντροφῇσῃ ἐπὶ μερικῶν τινῶν ποιημάτων τῶν βραβείων στίχων του. *Εἰς τὸ Ἀρχαῖον Εἰδύλλιον* ἀληθῶς τὸ ἀρχαῖόν κάλλος διήλθε καὶ ἐσταμάτησε πρὸ αὐτοῦ.

Ψιλό ψιλό πέφτει τὸ χιόνι ὁλόγυρα
Τὸ χόρτο ἀργὰ σκεπάζοντας·
Τὰ χιονισμένα δέντρα, ὦ Ἄννα, μοιάζουνε,
Μὲ ἀμυγδαλιὰς ποῦ ἀνθίζουνε.

Λεπτὴ ἡ χιὼν διὰ τοῦ χρόνου ἐκάλυψε τὰς ἀναμνήσεις ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὅπως αὕτη καλύπτει τὸν χόρτον. Τὰ ἐκ τῆς χιόνος λευκκινθέντα δένδρα ὁμοιάζουν μὲ τὰς ἀμυγδαλέας ἐκείνας τῶν ὁποίων ἡ ζωὴ ὑπέφωσκε ὑπὸ τοὺς ξηροὺς κλώνους των καὶ ἀνελπίστως προβάλλουσιν ἀνθισμέναι πρὸ τῶν ὀρθαλμῶν

Τὸ μονοπάτι τώρα πλεῖα δὲ φαίνεται
Ποῦ μ' ὠδηγοῦσε σπίτι σου,
Τίποτε πλεῖα δὲ βλέπω μὰ τὸ βῆμά μου
Σ' ἐσὲ τὸ φέρει ὁ ἔρωτας.

Ἡ πίπτουσα χιὼν διὰ τῆς λήθης εἶχε καλύψει τὸν δρομίσκον τὸν ὀδηγοῦντα εἰς τὴν φωλεάν τοῦ ἔρωτος. Τυφλὸς ὁ ποιητὴς καὶ μὲ τὸν ἀναγεννηθέντα ἔρωτα ὀδηγεῖται ὑπὸ τῶν παλμῶν τῆς καρδίας. Ἡ χιὼν πάντα εἶχε καλύψει, καὶ τὴν στέγην αὐτὴν, καὶ ἐπὶ τῆς χιονοσκεπῆς ταύτης λευκῆς φωλεᾷς ἀντικρύζει δύο περιστερεᾶς.

Τίποτε πλεῖα δὲν βλέπω, κ' ἂν τὴ στέγην σου
Διαμῶς τὸ χιόνι ἐσκέπασε,
Ἐπάνω ἐκεῖ γυρίζουν ἤτερουγίζοντας
Δυὸ περιστέρια ὁλόλευκα.

Στὴν παγερὴ γαλίνην τὴν κατάλευκην
Ἀσπροντυμένην πρόβαλε
Ὡ Ἄννα μου, γλυκειὰ νὰ ἰδῇς τὸν ἥλιο
Ποῦ θγαίνει ἀπ' ἄσπρα σύγνεφα.

Εἰς τῆς λήθης τὸ παγετῶδες κατοικητήριον τί νὰ ζητοῦν αἱ λευκαὶ αὗται περιστεραί, καὶ τί νὰ σημαίνουν; Τὰ λευκὰ ἰδεώδη τοῦ ἔρωτος λαμβάνοντα ἐκ νέου ζωὴν, πετυγίζουσιν εἰς τὴν λησμονηθεῖσαν ταύτην φωλεάν καὶ ἐπ' αὐτῆς κατὰ ποθοῦν ἐκ νέου νὰ συνενώσουν· μὲ τὸ χρῶμα δὲ τὸ λευκόν, τὸ ὅποιον καλύπτει τὴν μαρμαρώδη ληθην, καὶ τὴν ὡς ἡὼν προβάλλουσιν ἀναγέννησιν ζητεῖ τὴν κόρην τῆς ιδέας νὰ ἐμφανισθῇ λευκοφόρος ἐμπροσθέν του, ζητεῖ τὸ φάσμα τῶν ἀναγεννηθέντων πόθων του νὰ ἐμφανισθῇ καὶ νὰ ἰδῇ τὸν ἥλιον ἐκεῖνον ὅστις ἐκ τῆς παγερᾶς λευκότητος ρίπτει τὰς ἀκτῖνας

διαμέσων τῶν νεφῶν ὅπως φωτίζει τὴν λησμονηθεῖσαν στέγην καὶ θερμάνη τοὺς παλμοὺς τῆς καρδίας.

Κ' ἐγὼ στὴν τόση γύρω μας λευκότητι
Κύνος κ' ἐγὼ λευκότετα
Τρέχω νὰ ψάλω ἐπάνω ὅστιν ἀγκάλῃ σου
Τὸ πλεῖο λευκὸ τραγοῦδί μου.

Λευκὸν τὸ αἶσθημα πλημμυρεῖ τὰ στήθη τοῦ ποιητοῦ. Ὁ Ὑψηπετὴς κύκνος ἵπταται καὶ εἰς τὸ φαινωτέρων στερέωμα τῆς λευκότητος, τῆς ἁρμονίας διὰ τῶν πτερύγων του περιβάλλει τὴν ἀγκάλῃν ἐκείνην τὴν ὁποίαν ἐκ νέου ποθεῖ νὰ ψάλλῃ μὲ ὅλην τὴν ἀγνότητα. Ἐκ τῶν στίχων αὐτῶν τοσοῦτον ἡ φαντασίᾳ ἀνυψοῦται, ὥστε ἐν τῷ μέσῳ λευκοφοροῦντος οὐρανοῦ ὁ ὀρθαλμὸς διαβλέπει ἥλιον περίχρυσον αἰφνιδίως νὰ προσβάλλῃ, φωτίζοντα ἀγαλματώδη κόρην, ἡ ὁποία φέρεται μετέωρος ἐπὶ τῶν πτερύγων λευκοῦ κύκνου, ὅστις ὡς ἄλλος Ὀλύμπιος θεὸς ζηλοτύπως ἀφικρᾷ αὐτὴν ἐκ τῆς γῆς, ὅπως ἐν τῷ μέσῳ τῆς Ὀλυμπίας αἰγλῆς ἀνεγείρῃ δι' αὐτῆς τὸ ἰνδαλμα τῆς Ἰδέας.

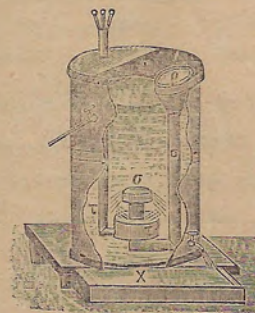
Ἐλένη Σ. Λάμαρη.

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΑ

Ἡ πλῦσις τοῦ ἐλαίου

Τὸ ἔλαιον μετὰ τὴν ἐξαγωγήν του ἐκ τοῦ ἐλαιοκάρου πρέπει νὰ διηθηθῇ (φίλτραριζεται), ὅπως διαχυασθῇ καὶ ἐν μέρει καθαρισθῇ. Πρὶν ὅμως διαχυάσωμεν τὸ ἔλαιον ὀφείλομεν νὰ πλύνωμεν αὐτὸ δι' ἀπλοῦ ὕδατος θερμοκρασίας 15° 16° Κελσίου. Διὰ τῆς πλύσεως καθαρίζεται τὸ ἔλαιον χωρὶς νὰ πάθῃ ἀλλοιώσιν τινα ἀφαι-

(Σχ. 1)

(Σχ. 2)

ρουμένων τῶν ξένων οὐσιῶν. Τὰ πρόσφατα ἔλαια περιέχουσι συνήθως χρωστικὰς οὐσίας, γλοιώδεις, λευκωμῶδεις καὶ τεμαχίδια σαρκὸς τῆς ἐλαίας, τὰ ὅποια σχηματίζουν τὴν ἀμόρην, ἣτις δὲν πρέπει, κατ' οὐδένα

λόγον, νὰ μένη εἰς τὸ ἔλαιον. Ἡ πλύσις ἀφαιροῦσα τὰς ἀκαθαρσίας τοῦ ἐλαίου ἐκσφαλίζει τὴν ποιότητα καὶ τὴν διατήρησίν του. Εἶνε τὸ καλλίτερον μέσον διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον, γίνεταί δὲ μετὰ μεγάλης εὐκολίας δι' ἰδιαιτέρας συσκευῆς (σχ. 1) ἐπινοηθείσης ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Ε. Μίντζελη. Τὸ πῦθὲν ἔλαιον ἐξέρχεται ἐκ τοῦ παρὰ τὸ χεῖλος τῆς συσκευῆς εὐρισκομένου κρουνοῦ. Τὸ σπουδαιότερον ὄργανον τῆς συσκευῆς ταύτης εἶνε δύο σωλῆνες (σχ. 2) ἐκ λευκοσιδήρου κεκαμμένοι ὑπὸ ὀρθὴν γωνίαν καὶ ἐνέυμενοι εἰς τοὺς μικροὺς αὐτῶν βραχίονας οὕτως ὥστε νὰ σχηματίζεται εἶδος Π ἀνεστραμμένου καὶ ἔχοντος τὸ ἐν σκέλος κατὰ τι μικρότερον. Τὴν πλύσιν τοῦ ἐλαίου συνιστῶμεν θερμῶς καὶ προτρέπομεν τοὺς ἐλαιοπαραγωγούς ἐκλεκτῆς ποιότητος ἐλαίου νὰ προμηθευθῶσι τὴν πρὸς τοῦτο εἰδικὴν συσκευὴν ἐκ τῆς fabbrica meccanica di botti—Via de Conti N. 1—Firenze.

Ἀλέξ. Ν. Γεωργακόπουλος

ΔΕΝΔΡΟΚΟΜΙΚΑ

Περὶ λιπάνσεως τῶν καρποφόρων δένδρων

Τὰ καρποφόρα δένδρα, ὅπως καὶ ὅλα τὰ φυτά, ἔχουσιν ἀνάγκην νὰ εὐρίσκωσιν εἰς τὸ ἔδαφος τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὴν θρέψιν των στοιχεῖα πρὸς παραγωγὴν ζύλων, φύλλων, ἀνθέων καὶ καρπῶν. Ἐν ὅσῳ ὑπάρχουσιν εἰς τὸ ἔδαφος τὰ θρεπτικὰ στοιχεῖα, τὰ φυτά βλαστάνουσιν, ἀνθοῦσι καὶ καρποφοροῦσι μετὰ ζωηρότητος, ὅταν ὅμως ἐλαττωθῶσι τὰ ἐν τῷ ἔδαφει στοιχεῖα, οἱ καρποὶ γίνονται μικροί, τὰ φύλλα τῶν δένδρων κίτρινα, μικρά, ἀτροφικά, ὅτε τινὰ ἐξ αὐτῶν δύνανται ἀποξηρανθῶσιν.

Ἡ ἀποξήρανσις τῶν περισσοτέρων ἐν Ἑλλάδι καρποφόρων δένδρων, ὅταν ταῦτα εἶνε νέα, ἀναμφιβόλως προέρχεται καὶ ἐκ τῆς ἐλλείψεως ἀρκετῶν θρεπτικῶν στοιχείων ἐν τῷ ἔδαφει.

Πρέπει ὅθεν νὰ λιπαίνωμεν τὰ ἔδαφη, ἵνα συντηρῶμεν τὰ δένδρα μας εἰς καλὴν κατάστασιν καὶ ἵνα ἔχωμεν παραγωγὴν κατὰ ποιότητα καὶ ποσότητα ἱκανοποιητικὴν. Κατὰ τὰς παρατηρήσεις τῶν κκ. Barth καὶ Steglich, καρποφόρον δένδρον, μέσης ἡλικίας, ἔχει ἀνάγκην κατὰ τετραγωνικὸν μέτρον κατ' ἔτος 6 περίπου δραμίων ἀζώτου, 2 φωσφορικοῦ ὀξέος, 7 ποτάσσης καὶ 13 ἀσβέστου.

Ἡ ὀργανικὴ κόπρος (ἢ τῶν ζώων) εἰς τὰς 1000 ὀκ. ἔχει 2 ὀκ. φωσφ. ὀξέως, 4 ὀκ. ἀζώτου 5 ὀκ. ποτάσσης καὶ 4—5 ἀσβέστου. Οφείλομεν συνεπῶς νὰ μεταχειρίζωμεθα 3 ὀκ. καὶ 200 δρὰμ. διὰ κάθε τετρ. μ., ὅπως λιπάνωμεν ἀρκούντως τὰ καρποφόρα δένδρα. Ὁ ἀριθμὸς

αὗτος ἀντιστοιχεῖ μὲ 35,000 ὀκ. κόπρου κατ' ἔτος καὶ δι' ἐπιφάνειαν 10 στρεμμάτων.

Ἄλλ' ἡ ἀνωτέρω ποσότης τῆς κόπρου δὲν εἶνε πάντοτε εὐκόλον νὰ εὑρεθῇ.

Ἡ χρῆσις ὅθεν τῶν χημικῶν λιπασμάτων διὰ τὰ καρποφόρα δένδρα εἶνε ἀπαράιτητος, καθ' ὅτι ἡ λίπανσις εἶνε ἐρθυνότερα καὶ οἰκονομικώτερα, τὸ δὲ ἀποτέλεσμα πολὺ ἀνώτερον τοῦ τῆς κόπρου.

Ἐκ τῶν χημικῶν λιπασμάτων τὸ μᾶλλον ἀπαράιτητον διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν καρποφόρων δένδρων εἶνε τὸ φωσφορικὸν ὀξύ, τὸ ὁποῖον παίζει σπουδαῖον ρόλον, διότι αὐξάνει τὴν καρποφορίαν, δίδει ζωηρὸν χρῶμα εἰς τοὺς καρπούς, διευκολύνει τὴν ὠρίμανσιν αὐτῶν καὶ κάμνει νὰ ἔχωσιν ἰδιόζουσαν γεῦσιν.

Δι' ἕκαστον τετραγωνικὸν μέτρον ἀρκοῦσι 17 δρ. φωσφορικοῦ ὀξέος. Τὸν λάκκον, ἐντὸς τοῦ ὁποῖου θὰ θέσωμεν τὸ χημικὸν λίπασμα, κανονίζομεν, ἐὰν διαγράψωμεν κύκλον περίξ τοῦ δένδρου ἔχοντα ἀκτῖνα ὅσον τὸ μῆκος τῶν κλάδων. Ἡ λίπανσις γίνεται τὸ φθινόπωρον ἢ τὸν χειμῶνα. Προκειμένου περὶ ἀγόνων γαιῶν ἢ ἐξηνητλημένων, ὡς ἐκ τῶν ἀλλεπαλλήλων καλλιέργειῶν, κάμνομεν χρῆσιν πλήρους λιπάσματος 15—20 περίπου δραμίων ποτάσσης, 7—10 ἀζωτούχου, κατὰ τετραγωνικὸν μέτρον ἢ κατὰ 6' ἀνάλυσιν φωσφορικοῦ ὀξέος 17 δρ. ποτάσσης 10 δρὰμ., ἀζώτου 17 δρ. κατὰ τετραγωνικὸν μέτρον. Τὰ ἀζωτούχα λιπάσματα πρέπει νὰ τὰ μεταχειρίζωμεθα εἰς δύο δόσεις· τὸ ἥμισυ τὸ φθινόπωρον ἢ τὸν χειμῶνα καὶ τὸ ἕτερον ἥμισυ τὴν ἀνοιξιν, διότι ἡ ἀπορρόφησις τότε γίνεται τυχέως.

Εἰς πολλὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος ὑπάρχουσι καρποφόρα δένδρα, τὰ ὁποῖα ρίπτουσι τὰ ἄνθη καὶ κατὰ συνέπειαν καρπούς δὲν δίδουν. Τὸ φαινόμενον τοῦτο ἐξηγεῖται ἐκ τοῦ ὅτι εἰς τὸ ἔδαφος ὑπάρχει ἀφθονία ἢ ἐλλείψις φωσφορικοῦ ὀξέος, ποτάσσης καὶ ἀσβέστου· ἐπομένως πρέπει νὰ συμπληρώσωμεν τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα δὲν ὑπάρχουσι καὶ τότε ἡ ἀνθοβολία ἀσφαλῶς θὰ ἐκλείψῃ καὶ τὰ δένδρα θὰ δίδωσιν ἀφθόνους καρπούς.

Γ. Α. Τουφεξῆς

γεωπόνος.—μελισσοκόμος ἐν τῇ
Γεωργικῇ Ἑταιρίᾳ

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΑΙ

Τρόπος πρὸς κατασκευὴν ἀδιαβρόχων ὑφασμάτων

Κάμνομεν δύο διαλύσεις χωριστά, μίαν διάλυσιν στυπτηρίας καὶ ἐτέραν διάλυσιν σάπωνος. Ἐμβαπτίζομεν τὸ ὑφασμα εἰς τὴν διάλυσιν τῆς στυπτηρίας καὶ ἀμέσως κατόπιν εἰς τὴν διάλυσιν τοῦ σάπωνος· αὐτὸ ἐπαναλαμβάνεται δις ἢ τρίς. Κατόπιν ἐξάγεται καὶ ἀπλώνεται νὰ στεγνώσῃ χωρὶς νὰ συμπιεσθῇ.

Τύποις "Νομικῆς,"

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ 31 ΜΑΡΤΙΟΥ 1904

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

		31 Μαρτίου 1904	29 Φεβρουαρίου 1904
Ταμείον	Εἰς μεταλλικόν...	Δραχ. 2,059,240.14	1,474,152.44
	» τραπεζικὰ γραμμάτια ...	187,250.—	197,700.—
	» κεραματικὰ γραμμάτια δίδραχμα καὶ μονόδραχμα ...	3,508,711.—	3,517,497.—
Ἐξωτερ. Δ/σμοί	Ἀντίτιμ. μεταλ. εἰς τὸ ἐξωτερικόν ...	16,125,865.03	16,723,660.44
	Προῖον ἐκδοθέντος Ἑθν. δαν. Ἑλλην. Σιδηρ. 4 0/0 τοῦ 1902. ...	2,789,421.43	4,001,366.95
Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφ. τραπεζ. γραμματ. ...		68,778,575.42	68,778,575.42
» » » διδράχμων καὶ μονοδράχμων... ...		12,750,000.—	12,750,000.—
Ὁμολογίαι Ἑθνικῶν Δανείων..	Εἰς χρυσόν Δραχ. 23,767,036.80		
	» τραπεζ. γραμ. » 29,134,575.—	50,901,611.80	52,905,661.80
Προεξοφλήσεις ...		19,359,800.97	19,291,001.34
Καθυστερήσεις προεξοφλήσεων ...		2,948,999.55	2,905,438.80
Δάνεια καὶ ἀνοικτοὶ λογαριασμοὶ ἐπὶ ἐνεχύρῳ χρηματογράφων... ...		12,387,371.10	12,144,579.05
Δάνεια ἐπὶ ἐνεχύρῳ ἐμπορευμάτων... ...		930,083.70	1,364,828.—
Δάνειον πρὸς τὴν Σταφιδικὴν Τράπεζαν ἐπὶ ἐγγυήσει τοῦ Κράτους ...		5,737,366.47	5,666,191.49
Δάνεια καὶ ἀνοικτοὶ λογαριασμοὶ ἐπὶ ὑποθήκῃ. ...		50,372,486.87	50,550,789.92
Δάνεια εἰς δήμους, λιμένας καὶ λοιπὰ νομικὰ πρόσωπα... ...		42,088,239.09	41,912,501.01
Χορηγήσεις εἰς γεωργοκτηματίας ...		11,180,225.—	10,430,117.40
Καθυστερήσεις χορηγήσεων εἰς γεωργοκτηματίας καὶ γραμμ. Πρ. Τρ. Ἡπειροθεσσαλίας ...		4,334,380.14	4,282,593.04
Μετοχαὶ εἰς ἐγχωρίους Ἑταιρίας ...		4,302,077.25	4,260,314.75
Συμμετοχὴ εἰς Τράπεζαν Κρήτης ...		1,500,000.—	1,500,000.—
Τοκομερίδια ἐν γένει ...		99,134.12	142,332.12
Καταστήματα Τραπεζῆς καὶ κτήματα ἐξ ἀναγκαστικῶν ἐκποιήσεων ...		8,336,854.35	8,299,735.27
Ἀπαιτήσεις ἐπισφαλεῖς. ...		2,818,404.20	2,792,833.90
Ἐξόδα ἐγκαταστάσεως (ἰδίως δαπάνη κατασκευῆς τραπεζ. γραμματ.)... ...		1,654,608.85	1,644,666.90
Διάφοροι λογαριασμοὶ... ...			888,008.22
Λογαριασμοὶ τρίτων ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ ...		78,936.68	2,129,624.91
ὑπηρεσία Ἑθνικῶν Δανείων εἰς χρυσόν ...			
Λογαριασμοὶ ἐξαγορ. συμμ. Κυβερνήσεως εἰς κέρδη ἐκ τραπεζ. γραμματ. ...		1,863,680.—	1,863,680.—
Ἐξαγορὰ προνομίου Προνομιοῦχου Τραπεζῆς Ἡπειροθεσσαλίας... ...		1,440,000.—	1,440,000.—
Προμήθεια τροπῆς λαχειοφόρου δανείου εἰς τραπεζ. γραμμάτια... ...		600,000.—	600,000.—
Διάφορα... ...		425,948.49	337,378.45
		Δραχ. 331,559,271.65	334,805,223.52

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

Μετοχικὸν κεφάλαιον... ...	Δραχ. 20,000,000.—	20,000,000.—
Ἀποθεματικὰ κεφάλαια ...	13,500,000.—	13,500,000.—
Τραπεζ. γραμ. ἐν κυκλοφορίᾳ : I. Διὰ λ/σμὸν τῆς Κυβερνήσεως Δρ. 68,778,575.42		
» » » II. » » » Τραπεζῆς » 54,772,073.18	123,540,648.60	125,284,583.15
Κερρατ. γραμμ. δίδραχμα καὶ μονόδραχμα. ...	12,750,000.—	12,750,000.—
Καταθέσεις ἄνευ τόκου εἰς μεταλλικόν ...	1,081,352.01	920,024.34
Κατοθέσεις ἄνευ τόκου... ...	15,045,389.42	15,259,156.65
Ἐπιταγαὶ πληρωτέαι... ...	1,058,003.82	1,010,048.26
Μερίσματα πληρωτέα. ...	516,404.86	558,224.86
Καταθ. Δημ. διὰ χορηγήσεις δανείων κατὰ τὸν ΒΦΜ' νόμον... ...	283,749.94	283,749.94
Διεθνὴς Οἶκ. ἐπιτρ. λ/σμός κατ. ἐκ δημ. ὑπεγ. προσόδων: Εἰς χρ. Δρ. 163,813.62		
» τρ. γρ. » 2,608,551.96	2,773,365.58	4,301,979.79
ὑπηρεσία ἑθνικῶν δανείων εἰς χρυσόν ...	49,236.85	7,087.15
» » » εἰς τραπεζ. γραμμάτια. ...	267,256.25	438,830.85
Καταθέσεις Δημοσίου εἰς χρυσόν ...	24,465.99	131,087.53
» » ἐπὶ τόκῳ εἰς τραπεζ. γραμμ. ...	2,719,381.26	5,319,481.26
Ἐντοκοὶ καταθέσεις Δημοσίου εἰς χρυσόν διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ Σ.Π.Δ.Σ. ...	2,789,421.33	4,001,366.95
» » » εἰς τρ. γραμ. » » » » ...	2,567,095.65	2,947,808.54
Καταθέσεις Δημοσίου εἰς τραπεζ. γραμμ. κατὰ τὸν νόμον ΒΦΕ' ...	5,474,449.55	5,474,276.55
» ἔντοκοι ...	67,309,158.96	66,948,710.67
Λαχειοφόρον δάνειον Τραπεζῆς ...	47,047,770.—	47,047,770.—
ὑπηρεσία λαχειοφόρου δανείου Τραπεζῆς... ...	1,196,300.—	1,449,256.—
Καταθέσεις ταμειευτηρίου ...	3,431,425.89	3,511,368.23
Συμμετοχὴ τῶν Τραπεζῶν Ἰονικῆς καὶ Ἀθηνῶν εἰς Δάνειον Σταφιδικῆς Τραπεζῆς ...	2,555,627.84	2,505,970.19
Διάφοροι λογαριασμοὶ... ...	3,281,945.09	
Διάφορα... ...	2,289,722.66	1,154,442.61
	Δραχ. 331,559,271.65	334,805,223.52

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Ἀπριλίου 1904.

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Λογιστηρίου

Π. Α. ΚΟΥΤΣΑΛΕΞΗΣ

BAZAR FRANCO-HOLLANDAIS

Rue Ophthalmiatriou 3—Athènes

Grand assortiment de cigares de Hollande et de la Habana.

Cette maison désire représenter manufacture de premier ordre de cigarettes Egyptiennes.

ΣΤΟΥ Π. ΜΠΑΒΕΑ

29—'Οδός 'Αγίου Μάρκου—29

Πωλούνται Βερνίκια δι' ὑποδήματα ἀρίστης ποιότητος, βραβευθέντα ἐν ταῖς Παγκοσμίαις Ἐκθέσεσι Παρισίων καὶ Κρήτης.

Ἐν τῷ αὐτῷ Καταστήματι πωλοῦνται κορδόνια διάφορα, ἀλοιφή μετὰλλων θαυμασία, ἥτις καθαρίζει ἅπαντα τὰ μέταλλα καὶ καθιστᾷ καθαρά ὡς ὁ χρυσός.

ΦΑΡΜΑΚΕΜΠΟΡΕΙΟΝ

ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ Δ. ΒΟΡΣΑ

πρῶτον Ν. Σκλέπα

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

'Οδός Εὐριπίδου—Μενάνδρου.

Χημικὰ προϊόντα ἐκ τῶν καλλιτέρων ἐργοστασίων Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας.—Χειρουργικὰ ἐργαλεῖα.—Κηλεπίδεςμοι.—Μεταλλικὰ ὕδατα.—Εἰδικὰ φάρμακα Specialités.—Εἶδη βιομηχανίας καὶ φωτογραφίας.—Διάφορα ἀντισηπτικά.

ΜΕΓΑ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟΝ "Ο ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ,,

ΕΝ ΔΕΒΑΔΕΙΑ

Διευθυνόμενον παρὰ τοῦ καλλίστου καὶ περιποιητικωτάτου νέου κ. ΑΛΕΞ. Σ. ΣΠΑΡΤΟΥ πρὸ δεκαετίας.

Ἡ μαγειρική του τέχνης, ἡ περιποίησης, ἡ καθαριότης καὶ ἡ προθυμότης ὑπηρεσίας τοῦ ἀνωτέρω ἐστιατορίου εἶνε τὰ μόνα συστατικά.

Ὅσοι τυχὼν διέλθουν τῆς Λεβαδείας καὶ τὸ ἐπισκεφθῶν θὰ μᾶς εὐγνωμονοῦν διὰ τὴν σύστασιν.

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΕΙΟΝ

ΝΙΚΟΛ. Γ. ΚΑΡΓΙΩΤΑΚΗ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, 'Οδός Χρυσοσπηλαιωτίσσης 5.

Ἀναλαμβάνει παντὸς εἶδους βιβλιοδετικὴν ἐργασίαν τὴν ὁποίαν ἐκτελεῖ διὰ τῶν καινουργῶν καὶ τελειοτάτων μηχανημάτων, τὰ ὅποια ἔχει προμηθευθῇ παρὰ τῶν παγκοσμίου φήμης ἐργοστασίων Krause καὶ Gehrüder Brehmer τῆς Λειψίας, ἥτοι δέσιμον βιβλίων, καταστάτων ἐμπορικῶν, βερνίκωσιν καὶ συγκόλλησιν εὐρωπαϊκῶν χαρτῶν καὶ οἰκονομικῶν ἔργων ἐργασίαν. Στερεότης, φιλοκαλία, εὐκρίνεια καὶ ταχύτης περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας εἶναι τὰ μόνα συστατικά τοῦ ἀνεγνωρισμένης φήμης τούτου καταστήματος. Τιμαὶ δὲ ἀνεπίδεκται συναγωνισμοῦ.

MAGAZIN SI ATELIER

de Neasornicarie

NIC. PASCHALIDIS

Μέγα χρυσοχοεῖον εἰς τὸ ὁποῖον ὁ ἐπισκέπτης θὰ εὕρῃ παντὸς εἶδους κοσμήματα ἐκλεκτῆς καὶ ἀρίστης πρότητος ἐκ τῶν καλλιτέρων Εὐρωπαϊκῶν Καταστημάτων. Συνιστῶμεν θερμῶς τὸ ἀνωτέρω χρυσοχοεῖον τοῦ ἀνελίστου φίλου μας Ν. Πασχαλίδη ἐν Κωνσταντίνῃ.

Dr CONF. LAMPROS

CHIRURGIEN

De la faculté de médecine de Berlin.

En face du Tribunal Mixte
au dessus des Magasins Matossian.

ΜΕΓΑ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟΝ

En CARACALE (Rumanie)

(Restaurant la Poma-Terdi)

Διευθυνόμενον παρὰ τοῦ καλλίστου καὶ περιποιητικωτάτου φίλου μας Εὐαγγέλου Νικολέση. Ἡ μαγειρική του τέχνη, ἡ περιποίησης, ἡ καθαριότης εἶνε τὰ μόνα συστατικά τοῦ ἀνωτέρω ἐστιατορίου.

ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟΝ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΙΓΝΑΤΙΑΔΟΥ

Σταθμός Σέλα Μπέλαγια Γλόνκα

ΕΝ ΡΩΣΣΙΑ

Τὸ μόνον Ἑλληνικὸν Ζαχαροπλαστεῖον φημιζόμενον διὰ τὴν ἐξαιρετικὴν ποιότητα τῶν διαφόρων εἰδῶν τῆς Ζαχαροπλαστικῆς.

ΑΤΜΟΜΥΛΟΙ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ Φ. ΒΙΟΛΑΤΤΟΥ

Ἐν Βραβία τῆς Ρουμανίας

Ὁ μόνος ἐν Ρουμανίᾳ ἀτμόμυλος λειτουργῶν διὰ τῶν τελειοτάτων ἀνακαλύψεως μηχανημάτων.—Ἀίθερα πάσης ποιότητος καὶ εἶδους. Ὁ ἐργοστασιάρχης κ. Παρ. Ἀθ. Βιολάττος εἶναι γνωστότατος εἰς τὸ Παρελλήμιον ἔνεκα τῆς εὐρύτητος τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ.

CAFÉ REGAL ET BAR

MINIEH—EGYPTE

Τὸ ἑρωπαικώτατον τοῦτο καφενεῖον ἐν Μινίᾳ τῆς Αἰγύπτου διευθύνεται ὑπὸ τῶν καλλιστῶν ὑπὸ πᾶσαν ἐποψίαν νέων, ἀδελφῶν ΒΑΚΗ

VAKI FRÈRES

Ἡ καθαριότης, ἡ περιποίησης, ἡ προθυμία περὶ τὴν ὑπηρεσίαν, εἰσι τὰ μόνα συστατικά τοῦ ἀνωτέρω καταστήματος.

ΜΕΓΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ

Καπνῶν καὶ Αἰγυπτιακῶν Σιγαρέττων

Ἐν Ἀλεξάνδρειᾳ

ΑΘΑΝ ΚΑΒΟΤΡΙΑΔΟΥ

(Πλάτεια Μοχαμέτ—Ἀλῆ)

Παντὸς εἶδους καπνὰ Τουρκίας, Ἑλλάδος κ.λ.—Σιγαρέττα τὰ ἀριστα τῆς Αἰγύπτου. Τιμαὶ λογικαί.

PHARMACIE LES PYRAMIDES

Z. G. ZAPHIRIADIS

Pharmacien Diplômé

TANTAH—EGYPTE

Rue de la Bourse

Τὸ Φαρμακεῖον τοῦτο ἐφωδιάσθη καὶ ἐπλουτίσθη με φάρμακα χημικῶς καθαρὰ καὶ νέα καὶ με τὰ πλέον πεφνημομένα specialités Ἀγγλίας, Γαλλίας, Γερμανίας καὶ Ἑλλάδος. Τιμαὶ ἀνεπίδεκτοι συναγωνισμοῦ. Ἀκρίβεια περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν συνταγῶν. Ἰατροὶ συγχρότατα παρενρίσκονται ἐν αὐτῷ.

HOTEL MEDIVIAL

TANTAH—EGYPTE

Τὸ λαμπρὸν τοῦτο ξενοδοχεῖον ἐν Τάντα τῆς Αἰγύπτου διευθύνεται παρὰ τοῦ φίλου καὶ ἐποχρητικωτάτου κ. Νικολάου Ἀραγνωστοπούλου καὶ Σια.—Οἱ ὁμογεγεῖς ταξιδιώται εὐρίσκουσιν ἐν αὐτῷ πᾶσαν περιποίησιν.